

№ 239 (20752) 2014-рэ илъэс ШЭМБЭТ ТЫГЪЭГЪАЗЭМ и 13

> кыхэтыутыгьэхэр ыкіи нэмыкі къэбархэр тисайт ижьутьотэцтых

WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан Олимпиадэ джэгунхэм ячемпионэу, дунаим щызэлъашіэрэ спортсменэу Владимир Невзоровым тыгъуасэ Іукіагъ.

Ащ хэлэжьагьэх АР-м и Премьер-министрэу КъумпІыл Муратрэ республикэм физическэ культурэмкІэ ыкІи спортымкІэ и Комитет итхьаматэу Хьасанэкъо Муратрэ. Олимпиадэ джэгунхэм, дунаим, Урысыем ячемпионхэр зыгьэсэгьэхэ тренер ІэпэІасэу Кобл Якъубэ кІэ турнирым изэхэщэн, спортсмен ныбжьыкІэхэм ягъэхьазырын, нэмыкІ Іофыгъохэми ахэр атегущыІагъэх.

Владимир Невзоровыр Олимпиадэ джэгунхэм, СССР-м ячемпионэу щыт, «ДзюдомкІэ анахь техникэ дэгъу зыlэкlэлъыр» зыфиlорэ шlухьафтыныр къыфагъэшъошагъ. Тикъэралыгьо испортсменхэм ащыщэу дзюдомкІэ дунэе зэнэкъокъухэм текІоныгъэр апэрэу къащыдихыгъ. Спортым ылъэныкъокІэ мыщ фэдэ гъэхъэгъэшхо зиlэу шыІэр зэрэмакІэр АР-м и ЛІышъхьэ къыхигъэщыгъ. Тиспортсмен ціарыю джырэ уахътэ Москва щэпсэу нахь мышіэми, къызщыхъугъэ ыкІи зыщапІугъэ Мыекъуапэ зэрэщымыгъупшэрэм фэшІ зэрэфэразэхэр, ащ игъэхъагъэхэм республикэм щыпсэухэрэр зэрарыгушхохэрэр Адыгеим ипащэ къыlуагъ.

 Кобл Якъубэ ыгъэсэгъэ спортсменхэм уакъыхэщы, ощ нахь гъэхъэгъэшхо зышІыгъэ спортсмени тиІэп, — къыІуагъ ТхьакІущынэ Аслъан В. Невзоровым зыкъыфигъазэзэ. —

Мы тренер ціэрыюм ишіуагъэкІэ республикэм ыцІэ чыжьэу Ілгъэ, тиспортсменхэр дунаим щызэлъашІагьэх. Ащ рихьыжьэгъэ Іофыр тапэкІи лъыдгъэкІотэным, ащкІэ ишІэжь дгъэлъэпІэным мэхьанэшхо иІ. Джащ фэдэу бэнэным ылъэныкъокІэ шэн-хэбзэшІоу тиІагъэхэм къафэдгъэзэжьыным, чемпионхэр тпіунхэм тынаіэ тедгъэтын фае.

Тренер ціэрыіом ишіэжь зэрагъэлъапІэрэм, ар зэращымыгъупшэрэм фэшІ республикэм ипащэхэм, мыщ щыпсэухэрэм зэрафэразэр къыхигъэщыгь нэужым гущыІэ зыштэгьэ В. Невзоровым. Ащ къызэриІуагъэмкІэ, Кобл Якъубэ ишІэжь фэгъэхьыгъэ зэнэкъокъур ятІонэрэу зэхащэ. Джырэ уахътэ Урысыем ишъолъырхэм къарыкІырэ спортсменхэр арых хэлажьэхэрэр. Ау мыр дунэе мэхьанэ зиІэ турнирэу хъумэ зэрашІоигьом къыкІигьэтхъыгь. Спортсмен ціэрыіом къызэрэхигъэщыгъэмкіэ, дзюдом имызакъоу, самбэми хэхъоныгъэхэр ышІынхэм анаlэ тет. Мы спорт лъэпкъыр Олимпиадэ джэгунхэм ахэгьэхьэгьэным июфыгьо джырэ уахътэ Олимпийскэ комитетыр зэрэхаплъэрэр къыдэпльытэмэ, ащ мэхьанэшхо зэри-Іэм щэч хэлъэп.

Дзюдомрэ самбэмрэ хэхъоныгъэхэр ашІынхэм, заушъомбгъуным мы аужырэ илъэсхэм республикэм зэрэщыпылъхэр къыІуагъ КъумпІыл Муратэ. Мыщ пыщэгъэ кІэлэ ныбжьы-

кІэхэм ІэпыІэгъу афэхъух, ахъщэу пэlуагъахьэрэми хэпшlыкІэу хэхъуагъ, тапэкІи а ІофшІэныр лъагъэкІотэщт.

Хьасанэкъо Мурат къызэри-ІуагьэмкІэ, Кобл Якъубэ ишІэжь фэгъэхьыгъэ зэнэкъокъум спортсмен 200 фэдиз къекІолІэнэу агъэнафэ. Ахэр Дагъыстан, Темыр Осетием, Къэбэртэе-Бэлъкъар Республикэм, Санкт-Петербург, нэмыкІ чІыпІэхэми къарыкІыщтых. Адыгеим иліыкіохэри турнирым чанэу хэлэжьэнхэу загъэхьазыры. ТекІоныгъэр къыдэзыхыхэрэр Урысыем спортымкІэ имастер хъуштых.

Турнирым икъызэlухын фэгъэхьыгъэ зэхахьэу непэ щыІэщтым хэлэжьэщт Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

НЕПЭ КЪЫХЭТЫУТЫХЭРЭМ АЩЫЩХЭР:

Я 2-рэ нэкіубгъор Къэбар зэфэшъхьафхэр.

Я 3-рэ нэкіубгъор

«Адыгэ макъэм» иныбджэгъушюу Хъодэ Сэфэр кіэтхэным ригъэшіыгъэ гупшысэхэр.

Я 4-рэ нэкіубгъор

Зищытхъу аюрэ Джармэкъо унагъом фэгъэхьыгъэу тикорреспондентэу Нэхэе Рэмэзанэ къытхыгъэр.

Мэфэк афэхъугъ

Тыгъэгъазэм и 12-м Урысые Федерацием и Конституцие и Мафэ хагъэунэфыкіыгъ. Ащ ипэгъокізу Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу Тхьакіущынэ Аслъан республикэм игурыт еджапіэхэм ачіэсхэу, дэгъу дэдэу еджэхэу, олимпиадэ зэфэшъхьафхэм хагъэунэфыкіырэ чіыпіэхэр къащыдэзыхыгъэ нэбгырэ 11 тыгъуасэ ригъэблэгъагъэх.

Зыныбжь илъэс 14 хъугъэ хэм Урысыем зэрицІыфхэр къэзыушыхьатырэ тхылъхэр мэфэк шІыкІэм тетэу аритыжьыгъэх.

Іофтхьабзэм хэлэжьагъэх АР-м и Лышъхьэрэ министрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие ипащэу Владислав Федоровыр, республикэм гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ иминистрэу Хъуажъ Аминэт, кощын ІофхэмкІэ федеральнэ къулыкъум АР-мкІэ иотдел ипащэу Алексей Климовыр, нытыхэр, кІэлэегъаджэхэр.

АР-м и ЛІышъхьэ пэублэ псалъэ къышІызэ УФ-м и Конституцие и Мафэ ехъулІэу паспортхэр зэратыжьыхэрэм афэгушІуагь. Урысыем, республикэм инеущырэ мафэ лъызыгъэкІотэщт ныбжьыкІэхэм бэкІэ зэращыгугъыхэрэр ариlуагъ.

— Тарихъ гьогу бай къэзы-

кІугьэ къэралыгьом шъукъихъухьагь, шъущэпсэу, ар жъугьэлъэпІэн фае. Щысэ зытепхын ціыфэу тиіэр макіэп, ахэм шъуакІырыплъызэ ыпэкІэ шъулъыкІотэн фае. Урысыем шъузэрицІыфыр къэзыушыхьатырэ тхыльэу къышъоттыжьырэм мэхьанэшхо иІ, шъуищыІэныгъэкІэ ар документ шъхьајзу щытыщт. Зэхахьэм къекІолІэгьэ нэбгырэ пэпчъ еджэным ылъэныкъокІэ гъэхъэгъэ гъэнэфагъэхэр иІэх, ащ тырэгушхо. Мыщ шъукъыщымыуцоу, шъуезыгъаджэхэрэр, ны-тыхэр къэшъумыгъэукІытэжьыхэу тикъэралыгъошхо, республикэм хэхъоныгъэхэр ашІынхэм шъуфэлэжьэнэу шъуфэсэю, къыІуагъ ТхьакІущынэ Аслъан кІэлэеджакІохэм закъыфигъазэзэ.

(Тикорр.).

гишъолъыр **ашіогъэшіэгъон**

Культурнэ-этнографическэ Іофтхьабзэхэр къыздыхэльытэгьэ зекІоным изегьэушьомбгьун Адыгеим зэрэщызэшІуахышъущтым фэгъэхьыгъэ шІэныгъэ-практическэ семинар тыгъуасэ къыщыублагьэу мы мазэм и 14-м нэс тишъолъыр щыкІощт. Ащ хэлажьэх КъФШъ-м ыкІи Москва къарыкІыгъэ шІэныгъэлэжьхэр, туроператорхэр, зекІоным пылъ хъызмэтшІапІэхэм ялІыкІохэр, культурэм, зекІоным, культурнэ кІэным икъэгъэгъунэн ыкІи игъэфедэн пылъхэр. Іофтхьабзэм хэлажьэхэрэм тыгъуасэ АР-м и Ліышъхьэу Тхьакіущынэ Аслъан alyкlaгъ.

ЛІышъхьэм пэублэ псалъэ къышІызэ хьакІэхэм шІуфэс къарихыгь, зисэнэхьат хэшіыкіышхо фызиІэ мыщ фэдэ цІыфхэр республикэм къызэреблагъэхэрэр зэригуапэр къыхигъэщыгъ.

ЗекІоным изегъзушъомбгъун зиlахьышхо хэлъыщтыр Лэгьо-Накъэ щытшІырэ зыгьэпсэфыпІэр ары, сомэ миллиарди 2-м нахьыбэ ащ хэтлъхьэгьах. Ащ нэмыкІэу республикэм икъушъхьалъэхэм язэтегьэпсыхьан тыдэлажьэ. Ащ адакІоу щынэгьончьэным, мамыруещел инемутхуетин местин тынаІэ атетэгьэты. Мыхэм зэкІэм зэхэубытагъэу зекІохэмрэ инвесторхэмрэ къыращалІэх. Аужырэ уахътэм инвесторхэм ахъщэу къыхалъхьагъэр сомэ миллиарди 120-м ехъу, — къыIvarъ ТхьакIvшынэ Аслъан. Культурнэ-этнографическэ Іофтхьабзэхэр къыздыхэлъытэгъэ зекІоным ылъэныкъокІэ Адыгеим Іофтхьабзэхэр щырагъэкІокІых. Адыгэ къуаем ифестиваль, Адыгэ къужъым, хьалыжьом, къэбым ямафэхэр ахэм ащыщых.

Семинарым хэлажьэхэрэм ащыщхэр Адыгеим ыпэкІи щыІагьэх ыкІи зекІоным илъэныкъо зэфэшъхьафхэм мыщ зыщябгъэушъомбгъун зэрэплъэкІыштым шыгъуазэх. Мафэхэу Іофтхьабзэр зыщыкоощтхэм къыдыхэльытагьэх музейхэм, республикэм ичІыпІэ дахэхэм якъэплъыхьан, нэмыкІхэри.

ГЪОНЭЖЬЫКЪО Сэтэнай.

О ШЪУНАІЭ ТЕШЪУДЗ

Къихьащт илъэсми лъагъэкІотэщт

Урысые Федерацием и Правительствэ и Тхьаматэу Дмитрий Медведевыр кьалэу Набережные Челны дэт автомобилыш! заводэу ford soolles бэмыш! у щы!агь. Ащ ыуж Республикэу Татарстан к!уи, урысые автомобилыш! бэдзэрш!ып!эм !эпы!эгьу етыгьэным фэш! ш!эгьэн фаехэм яхьыл!эгьэ зэ!ук!э щызэхищэгьагь.

Ахэм нафэ къызэращыхъу-гъэмкіэ, жъы хъугъэ автомашинэхэр гъэкіодыжьыгъэнхэмыкіи ащ къыкіэкіуагъэр хагъахъозэ автомашинакіэхэр къащэфынхэ алъэкіынэу гъэпсыгъэным ехьыліэгъэ программэр пъыгъэкіотэгъэным фэші тызыхэт илъэсым джыри хэгъэхъожьэу сомэ миллиарди 2, 9-рэ къэралыгъом къытіупшыщт, къихъащт 2015-рэ илъэсым программэр лъагъэкіотэщт, ащ пае сомэ миллиарди 10 агъэфедэщт.

Автомобиль бэдзэршіыпіэм иль къиныгьохэм къатегущыіэзэ, Правительствэм и Тхьаматэ къызэриіуагьэмкіэ, джы нахьыбэу зэгупшысэгьэн фаер транс-

порт лъэпкъхэр къызэрэдагъэкІыщтхэ шІыкІэр арэп, къашІыгъэр зэрэІуагъэкІыщтым ишІыкІэшІухэм алъыхъугъэныр ары нахь. Непэ автомобилышІ промышленностыр хэгъэгумкІэ системэгъэуцоу щыт. А отраслэм предприятие 400 фэдизмэ Іоф щашІэ. Отраслэм ибэдзэршІыпІэ зыпкъитыныгъэ иІэп, ары пакІошъ, ащэрэр нахь макІэ мэхъу. Арышъ, ыбгъукІэ щытэу Іофхэм язытет лъымыпльэу, автомобиль бэдзэршІыпіэм Іэпыіэгъу фэхъугъэным имеханизмэхэр Правительствэм егъэфедэх. 2015-рэ илъэсым министрэхэм я Кабинет джыри сомэ миллиарди 3 къытlyпщыным ыкІи программэм гибрид автомобиль техникэри хигъэхьаным фэхьазыр.

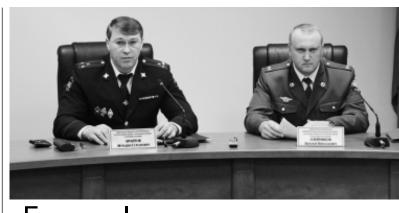
Минпромторгым ипащэу Денис Мантуровыр зэlукlэм кызэрэщиlуагьэмкlэ, жыы хъугьэ автомобильхэр аlыхыжыыгьэнхэм ехьылlэгъэ программэр 2014-рэ илъэсым ибжыхьэ рагьэжьэгъагъ, а программэм тегъэпсыкlыгъэу автомашинэ мини 146-рэ lyaгъэкlыгъ. Ащагъэхэм къакlэкlогъэ хэбзэlахьэу хэгъэгум ибюджет сомэ миллиард 12 къыlэкlэхьагъ. Ащ квотэр щыухыгъагъ.

— Автомашинэхэр къэзышыхэрэм квотэр зэраухыгъэр къыдэтлъытэзэ, тэ предложение къэтхьыгъ илъэсыр екlыфэкlэ агъэфедэным фэшl джыри сомэ миллиарди 2,9-рэ афэтlупщыгъэнэу, — риlуагъ Правительствэм и Тхьаматэ.

Дмитрий Медведевым а предложением къыдыригъэштагъ.

Денис Мантуровым журналистхэм къызэрариlуагъэмкlэ, къихьащт 2015-рэ илъэсым программэм иlофшlэн лъагъэкlотэщт, ащ пае сомэ миллиарди 10 къатlупщынэу къырагъэзэгъыгъэх. Ыпэкlэ агъэфедэщтыгъэ механизмэм тетэу loфшlэныр лъагъэкlотэщт.

СЭХЪУТЭ Нурбый.

Гумэк Іыгъошхоу щыт

Наркотикхэр хэбзэнчьэу зэрагьэзек орэм пэш уек огьэным к эподразделением икъулыкъуш о эм ясэнэхьат епхыгьэ мэфэк ым фэгьэхыгьэу Адыгэ Республикэм хэгьэгу к оц орхэмк эпо и министерствэ журналистхэм апае джырэблагьэ брифинг зэхищэгьагь.

Ащ хэлэжьагьэх министрэм игуадзэу, полицием ипащэу Бранті Мурадин, наркотикхэр хэбзэнчъэу гъэзекіогъэнхэм пэуцужьырэ Федеральнэ къулыкъум Краснодар краимкіэ ишъолъыр гъэіорышіапіэ АР-мкіэ икъутамэ ипащэу Евгений Олейниковыр.

Зајукјам паубла гущыја къыщишјыза Бранті Мурадин къызаријуагъэмкја, хагъэгу кјоці іофхамкја Министерствам исистема хатау мы подразделениер загъэпсыгъэр 1991-ра илъасыр ары. Ащыгъум ыкји джыра уахътами наркотикхам хабзанчъзу ягъазекјон Адыгеим имызакъоу, Урысыемкји, зарадунайкји гумакјыгъошхоу щыт. Наркотикым цјыфыбама ящыјаныгъа екъута, ащ ыпкъ къикјыкја, набгыра мин пчъагъама ядунай ахъожьы.

Джырэ уахътэм ехъулІзу АР-м хэгъэгу кіоці Іофхэмкіз и Министерствэ наркотикыр хэбзэнчъэу зэрагъэзекіорэм ебэныгъэнымкіз иподразделение нэбгыри 8-мэ Іоф щашіз. Ахэм япащэр полицием имайорэу Нэхушъ Рустам.

— Наркотик зыхэль веществохэр хэбзэнчьэу зэрагьэзекlорэм ебэныгьэныр хэгьэгу кlоц! Іофхэмкlэ къулыкъум пшъэрыль шъхьаlэу иlэхэм ащыщ. Мы лъэныкъомкlэ Іофшlэнэу агъэцакlэрэм изэфэхысыжьхэм хэгьэгу кlоц! Іофхэмкlэ Министерствэм лъэшэуынаlэ тет, — къыlуагъ министрэм игуадзэ.

Статистикэм къыпкъырыкlызэ Бранті Мурадин къызэриlуагъэмкlэ, 2014-рэ илъэсыр къызихьагъэм щегъэжьагъэу Адыгэ Республикэм ичіыпіз ащызэфэшъхьафхэм наркотикым епхыгъэ бзэджэшіэгъи 164-рэ ащызэрахьагъэу полицием икъулыкъушіэхэм къыхагъэщыгъ, ахэм ащыщэу 64-р бзэджэшіэгъэ хьылъэх ыкіи хьылъэ дэдэх.

Полицием июфышіэхэм анахьэу анаіэ зытырагьэтыхэрэм ащыщ наркотикыр ІузыгъэкІырэ бзэджашіэхэм якьэубытын. Илъэсэу тызыхэтым мэзэ 11-у пыкІыгъэм ащ фэдэ хъугъэ-шіэгъэ 35-рэ агъэунэфыгъ. БлэкІыгъэ илъэсым мыщ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, мы пчъагъэр фэдэ 14-кіэ нахьыб. Мы лъэныкъомкіэ уголовнэ пшъэдэкІыжь зэрагъэхьыгъэ нэбгырэ 16-мэ ащыщэу нэбгыри 8-м хьапс атыралъхьагъ.

Джащ фэдэу тутыным халъхьэу «спайс» зыфаlорэр хэбзэнчъэу зыгъэзекІохэрэр, ІузыгъэкІыхэрэр къызэрэхагъэщырэ ыкІи ахэм зэрябэнырэ шІыкІэхэр министрэм игуадзэ журналистхэм къафијотагъ. 2014-рэ ильэсым бэдзэогьум Мыекъуапэ икъулыкъушІэхэм оперативнэлъыхъон Іофтхьабзэу зэрахьагъэм ишІуагъэкІэ, наркотик зыхэлъ пкъыгьоу «спайсыр» тикъэлэ шъхьаІэ щыщ хъулъфыгъэм ІуигъэкІызэ къаубытыгъ. БзэджашІэм уголовнэ Іофи 4 къыфызэlуахыгь ыкlи илъэс 12,5-рэ хьапс тыралъхьагъ. Ащ нэмыкІэу, мы илъэсэу тызыхэтым шэкІогъум гъэтІыльыпІэ яІэу наркотик зыхэлъ «спайсыр» зыщэщтыгьэ бзэджэшІэ купыр къаубытыгъ ыкІи ащ хэтхэр къызальыхъухэм, наркотик зыхэлъ пкъыгъо грамми 120-рэ къакъуахыгъ. Ахэм уголовнэ пшъэдэкІыжь арагъэхьыщт, бзэджэшІэ купым хэтхэм яюф охътэ благъэм хьыкумым ыІонэу щыт.

ЗэІукІэм къыщыгущыІэзэ, наркотикыр хэбзэнчъэу зэрагъэ-зекІорэм ебэныгъэнымкІэ къулыкъумрэ хэбзэухъумэкІо къулыкъухэмрэ зэгъусэхэу яІофшІэн щытхъу хэлъэу зэрэзэхащэрэр Евгений Олейниковым къыІуагъ.

ИкІзухым наркотикхэр зыщэхэрэм къахахыгъэхэм ащыщхэр журналистхэм нэрылъэгъу къафашІыгъ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэм ялІыкІохэм упчІзу къатыгъэхэм пащэхэм джэуапхэр къаратыжыыгъэх.

КІАРЭ Фатим.

псауныгь =

Къэралыгъом программэ шъхьаІэр ыштагъ

Зигугъу къэтшІырэр къихьащт илъэсым ыкІи 2016 — 2017-рэ илъэсхэм ыпкІэ хэмылъэу шІокІ имыІэу цІыфхэм медицинэ фэІо-фашІэу афагъэцэкІэн фаехэмкІэ къэралыгъо программэр ары.

Урысыем щыпсэурэ пэпчъкІэ мэхьанэшхо зиІэ мы программэм къыщыгъэнэфагъэх медицинэ учреждениехэм ыпкІэ хэмылъэу цІыфым ІэпыІэгъу зэрарагъэгъотын фэе узхэр зыфэдэхэр, ащ шапхъэу пылъыр, ар зэрагъэцэкІэн фаер. Мыщ къыщыдэлъытагъэх ыпкІэ зыхэмылъ медицинэ фэІо-фашІэхэу, гурытымкІэ, агъэцэкІэн алъэкІыщтыр, къэралыгъо ахъщэу ащ пэІухьан фаер зыфэдизыр, чІыпІэ программэхэр зыфэдэнхэ фаер, нэмыкІхэри. КІэкІзу къэпІон хъумэ, цІыфым ипсауныгъэ къэухъумэгъэнымкІз къулыкъум ыпкІз хэмылъзу ыгъэцэкІэн фэе ІофшІэныр зэкІз а программэм къыщыгъзнэфагъ.

Гупчэ гъэзетхэм къызэрэхагъэщырэмкіэ, Урысыем и Правительствэ ыухэсыгъэ программэм шэпхъакіэхэри къыхэхьагъэх. Гущыіэм пае, чіыпіэм щыпсэурэ нэбгырэ пчъагъэм елъытыгъэу, технологие пэрытхэм атет медицинэ іэпыіэгъоу ыпкіэ хэмылъэу афагъэцэкіэн фаер, мылъкоу ащ фэдэ медицинэ іэпыіэгъум тефэщтыр зышіокіынэу щымытыр, нэмыкі лъэныкъохэри.

Зы нэбгырэм тельытагьэу, гурытымкіэ, ыпкіэ хэмыльэу ціыфхэм медицинэ фэіо-фашізу афагьэцэкіэщтым тефэн фаер процент 12,3-кіэ мы программэм нахьыбэ ышіыгь. Чіыпіэ программэхэми «ауасэ», 2014-рэ ильэсым ельытыгьэмэ, процент 14,9-кіэ нахьыбэ хъугьэ.

(Тикорр.).

ИСКУССТВЭМРЭ НЫБЖЬЫКІЭХЭМРЭ

Зэнэкъокъум

хэлэжьэщтых

Урысыем культурэмкіэ и Ильэсрэ Хэгьэгу зэош-хом Текіоныгьэр къызы-щыдахыгьэр ильэс 70-рэ зэрэхъурэмрэ афэгьэхыгьэу Адыгеим икіэлэеджэкіо хорхэм язэнэкъокъу республиком искусствэхэмкіэ иколледж щыкіуагь. Урысыем хорымкіэ иобществэ ащ кіэщакіо фэхъугъ.

Мыекъуапэ искусствэхэмкіэ икіэлэціыкіу еджапізу N 1-м, Адыгеим искусствэхэмкіэ иколледж ибзылъфыгъэ хор, Мыекъуапэ культурэмкіэ и Унэу «Гигантым» илъэпкъ хорэу «Русская песня» зыфиіорэ купхэм апэрэ чіыпіэхэр къыдахыгъэх. Урысыем культурэмкіэ и Министерствэ хорымкіэ иобществэ ищытхъу тхылъхэр текіоныгъэр къыдэзыхыгъэмэ афагъэшъошагъэх.

Адыгеим апэрэ чІыпІэхэр къыщызыхьыгъэ хорхэр Урысыем и Къыблэ изэнэкъокъоу 2015-рэ илъэсым гъатхэм щыІэщтым хэлэжьэщтых.

САХЬИДЭКЪО Нурбый.

Унашъоу ышІыгъэм **ыгъэрэзагъэх**

Хьыкум зэхэфынхэр кlохэ зыхъукlэ, хьыкумым унашъоу ышlыгъэм зы лъэныкъор егъэразэ, адрэм ащ дыригъэнштэн ылъэкlырэп. Бэрэ къыхэкlы хьыкумым унашъоу ышlыгъэм зэригъэрэзагъэм къыхэкlэу рэзэныгъэ гущыlэхэр хьыкумышlхэм апагъохыхэу.

Ащ фэдэ щысэ къэтхьын. Электроэнергиеу агъэстыгъэмкіэ чіыфэу къатефагъэм къегъэгъэзэжьыгъэным

фэшІ Адыгэ Республикэм и Апшъэрэ Хьыкум и Президиум кассационнэ дэо тхылъ къыІэкІэхьагъ. Зэдаохэрэр зыщыпсэурэ фэтэрыр икІэрыкІэу загъэпсыжьым, фабэр зэрыкІорэ системэри зэблахъугъ. Ащ къыхэкІзу унэ зэхэтым фабэр къэзытырэ систему иІэм фэтэрыр пыупкІыгъэ хъугъэ.

Даорэр — зэlухыгъэ lахьзэхэлъ обществэу «Автономная теплоэнергети-

ческая компания» зыфиlорэр ары. Ащ хыкумым зыфигьэзагь фабэмкlэ энергиеу агъэстыгъэм ахъщэу тефагъэр зэдаохэрэм къаlихыжьынэу. Компанием иlофышlэхэм зэралъытэрэмкlэ, зэдаохэрэм lизын къязытырэ тхылъыр ямыlay фабэр къэзытырэ гупчэ системэр ежь-ежьырэу паупкlи, унэр икlэрыкlау агъэпсыжьыгъ.

Зэдаохэрэм искыр тэрэзэу ылъытагьэп. Фабэр зэрыкlорэ гупчэ системэр агьэфедэнымкlэ зэlухыгьэ lахьзэхэль обществэу «Автономная теплоэнергетическая компания» зыфиlорэм ифэlо-фашlэхэр къызыфимыгьэфедагьэу ары бысымым зэрильытэрэр.

Мыекъуапэ дэт зэгъэшІужь хьыкум участкэу N 2-м ихьыкумышІ иунашъокІэ даорэм иІо щигъэзыягъэ хъугъэ.

Нэужым апелляционнэ инстанцием унашьоу ышіыгьэр зэгьэшіужь хьыкумышіым мытэрэзэу ыльытагь ыкіи зэдаохэрэм фабэм тефэгьэ ахъщэу къыіахыжьыщтым ыльэныкъокіэ икіэрыкізу унашьо ышіыжьыгь.

АР-м и Апшъэрэ Хыккум и Президиум зэдаохэрэм икассационнэ дэо тхылъ зыхэплъэм, зэгъэшlужь хыккумым ышlыгъэ унашъор къыгъэнэжьыгъ. Сыда пlомэ УФ-м ихэбзэгъэуцугъэ къызрэщиlорэмкlэ, электроэнергиеу бгъэстыгъэм тефэрэр ары ахъщэр зылъыптынэу щытыр.

«Адыгэ макь» Тыгъэгъазэм и 13, 2014-рэ илъэс

С ГЪЭЗЕТЕДЖЭМ ИШІОШІ

КІэтхэным сигъэшІыгъэ гупшысэхэр

Тиадыгэ гъэзет сызылъыплъэрэр, къызистхыкіырэр ліэшіэгъуныкъом ехъугъ, бэшіагъэ сызыфатхэрэри. Гъэзетэу къыдэкіыхэрэм сахадэмэ, апэ къыхэсхыщтхэм «Адыгэ макъэр» ащыщ. Ащ нахь сикlасэу ыкlи сигъатхъэу ахэтэп.

Уиреспубликэ ис лэжьакІохэм ящыlакlэ, уитарихъ, уикультурэ, уиискусствэ, уилъэпкъ шэн-зекІуакІэ яхьылІагьэу инэкІубгьохэм къарыхьэхэрэм узяджэкІэ, шъхьэм гупшысабэ къырагъахьэ. Пщыгъупшэжьыгъабэ угу къагъэкІыжьы.

Тиадыгэ гъэзет илъэс къэс нахь дахэ мэхъу, нахь уеджэ пшІоигьоу узыфещэ. Хэзгьэунэфыкlымэ сшlоигъор илъэс 20 25-кіэ узэкіэіэбэжьмэ, тилъэпкъ гъэзет зытетыгъэм джы зэрегъэпшэгъуаер ары.

Гъэзет кІэтхэгъур къэблагъэ хъумэ, «Адыгэ макъэр» къяджэ гъэзетеджэхэм ар къыратхыкІынэу. Ащ зи емыкІу хэлъэп. Сыда пІомэ джы тызыхэт щы-ІакІэм къиныбэ цІыфхэм къафихьыгь: зым ипенсие макІэ, адрэм Іофшіэн ыгъотырэп, Іоф зышІэрэми илэжьапкІэ цІыкІу. ЕтІани анахь тхьамыкІагьор уасэхэм мафэ къэси къазэрахахъорэр ары. Шъыпкъэ, непэ зэкІэри лъапІэ, узыфаем фэдиз гъэзет къиптхыкІынэу амал щыІэжьэп. Ау а лъэпкъ гъэзет закъор зыми ебгъэпшэнэу щымытэу, ащ фэдэ зи щымыІэу къысшІошІы. Адрэ гъэзетхэм яльытыгьэмэ, ыуасэкІэ лъапІэп. Ау, гукъау нахь мышІэми, тиныдэлъфыбзэкІэ къыдэкІырэ гъэзет закъор ифэшъуашэм фэдэу дгъэлъапізу сфэіощтэп. Ащ лъэшэу сегъэгумэкІы. Илъэс зырызхэм тиадыгэ гъэзет экземпляр минищым тІэкІу къехъоу къыдэкІэу къыхэкІыгъ. ТхьамыкІагьоба адыгэ гьэзет закъоу уиреспубликэ къыщыдэкІырэр ащ нахьыбэ мыхъумэ?!

Гъэзетыр зыфэлажьэрэр лъэпкъыр ары. Уахътэм диштэу непэ къэуцурэ пшъэрылъ республикэ ис цІыф зэфэ-

нэбгырэ минишъэ Іэпэцыпэ ис. Ащ щыщэу кlатхэрэр нэбгырэ 4000-м ехъу ныІэп. 2009рэ илъэсыр егъашІэм сщыгъупшэщтэп. ИлъэсыкІэр къехьэфэ адыгэ гъэзетым икІэтхэн епхыгъэ Іофыгъуабэмэ ащ иІофышІэхэр ягупшысагъ, ахэм афэгъэхьыгъэу гъэзетым иномер пэпчъ тхыгъэхэр къихьагъэх. Гъэзетым иІофышІэхэм районхэр, къуаджэхэр къакІухьагъэх. «Адыгэ макъэм» иредактор шъхьаІэ илъэпкъэгъухэм бэрэ къяджагъ гъэзетым кІэтхэнхэу, хэкІыпІэу щыІэхэм бэрэ ягупшысагъ, районхэм, къалэхэм, къуаджэхэм япащэхэм ар къызэхашІыкІыгъагъ. Джары адыгэмэ зыкlаlуагъэр: «Узэкъотмэ — улъэш».

Гъэзетым икІэтхэгъу къызысыкІэ, гъэзетеджэхэм редакциер къялъэlу «Ныбджэгъу лъапіэхэр! Шъукіатх лъэпкъ гъэзет закъоу къыдэк Іырэм» еІошъ.

Мыдэ, умышІэрэмэ, тэр-тэрэу тызэгоожьырэм фэд. ТиныдэлъфыбзэкІэ къыдэкІырэ гъэзет закъом пае дгъэк одыщт ахъщэм тышъхьасы. АщкІэ анахь узыщыгугъынэу щытхэми узаlукlэкlэ, «Гъэзетыр Іофа сэІо, мыдыкІэ тшІэн фаехэу нэмык Іофыгъошхохэр тпыщылъых, къытэжэх...» alo. Ащ фэдэ еплъыкіэ-екіоліакіэхэм гупшысэ хьылъэхэр шъхьэм къырагъахьэх.

Хэти дэгъоу ешІэ: лъэпкъыр лъэпкъ зышІырэр ыбз, икультур, ишэн-хабзэхэр, итарихъ, ищыгъын-шъуаш, изекІокІэ-шІыкІ арых. Джары зыкlаlорэр «Сыд фэдэ лъэпкъи ыбзэ Іумылъымэ, ар лъэпкъыжьэп». Тэ, адыгэхэм, ТхьэмкІэ шыкур, джырэкІэ тыбзэ тІулъ, льэпкъэу тыкъызыхэм язэшІохын ар пыль. Ти- хэкІыгьэр, тишэн-зэхэтыкІэхэр джыри тщыгъупшагъэгохэп. Ау шъхьафхэм ащыщэу адыгэу лъэпкъыбзэм, къэралыгъуабзэм

чІыпІэу тищыІакІэ щиубытын фаем джыри тыльык ахьэрэп. Хэтрэ лъэпкъи ежь уасэ зыфимышІыжьымэ, къызхэкІыгъэ лъэпкъыр, илъэпкъыбзэ хъэтэпэмыхь ышІымэ, зыхэт обществэми, лъэпкъхэми уаси, лъытэныгъи къыфашІыщтэп. Адыгэ Республикэу адыгабзэр зыщыкъэралыгъуабзэм адыгабзэкІэ къыдэкІырэ гъэзетхэмо жж. уеландуж урналеу «Жъогъобынымрэ» якІэтхэгъу къызысыкІэ лъэІукІэ кІагъатхэх. Адыгэхэм адыгэ гупшысэ ти-Іэжьба, шъхьакІо, гукъао, лъытэныгъэ тхэлъыжьба? Сыда непэ ыбзи, къызхэкІыгъэ лІакъори зымышІэжьырэ цІыфым узэреплъыщтыр? Адыгэ унагьохэу зызылъытэжьхэу, «нахь гъэсагъэхэу» щытхэм унэгъо кіоціым урысыбзэкіэ щызэдэгущыІэх. АдыгабзэкІэ гущыІэхэрэр непэрэ щыІэныгьэм ыуж къинагъэхэу алъытэ. Е-о-ой, адыгэ ціыкіў, тымышіэзэ тэкіоды, лъэпкъ зэхашІэ тимыІэжьыхэм фэд. СыдигъокІи, сыд фэдэрэ Іофыгъо зэхащагъэми, адыгабзэр (Адыгэ Республикэу ар зикъэралыгъуабзэм тисми) хэтрэ адыги ежь ыбзэкІэ къэгущыІэрэп. Адыгабзэмрэ урысыбзэмрэ зэхэтэу къэгущыІэх. Сыда ащ къикІырэр, къыгъэлъагъорэр?

Шъыпкъэ, тинепэрэ дунэе зэхэтхъуагъэ уцІыф фэдэу, анахьэу уадыгэ шъыпкъэу утетыныр псынкаагьоп. ЦІыфыгьэ шэнхэр, адыгэ хабзэхэр гъэцэкІэгьошІоп. Ау ащ къикІырэп лъэпкъым ынапэ ыхъожьыныр, ыбзэ щигъэзыеныр, икультурэ, ишэн-зэхэтыкІэ хабзэхэр щыгъупшэнхэр. ТыкІуатэ къэс, гукъау нахь мышІэми, бэ чІэ-

тынэрэр: пщынэм ымакъэ пчэгум икІыжьыгь, адыгэ шъуашэу зэрэдунаеу тыкъызэрыщашІэжьырэр хэтынэжьыгъап пІоми ухэукъонэп, ар зезыхьэу цы в дежь жәшьок оорэдыю ансамблэхэр арых ны-Іэп. Адыгэ шъуашэм ехьыліагъэч мэфэкІышхо зэхэтэшэ. ар дэгъу. Ау ар зыщытлъэу, тщыгьэу бэрэ къыхэкІырэп. Джыри зэ къэсэюжьы, унэгьо кюцым кънщегъэжьагъзу кіэлэціыкіу іыгъыпіэхэми, ублэпіэ классхэми, еджэпІэ зэфэшъхьафхэми тызэдэмылажьэу, тызэкъомытмэ, бзэми, адыгэ хабзэми, лъэпкъ зэхашІэми хахъо ашІыщтэп. Мы Іофхэм язэшІохынкІэ цІыф гъэсагъэу тиІэхэм къатенэрэр бэ. Мыщ ехьылІагьэу тхыльэу тиІэр макІэ. Ащ пае ахэр ябгьэшІэнымкІэ, агу къэбгъэкІыжьынымкІэ мэхьанэшхо и адыгэ лъэпкъым иІэ гъэзет закъоу «Адыгэ макъэм». Лъэшэу сыфэраз ащкІэ СтІашъу Юрэ. Ар лъэшэу егъэгумэкІы адыгэ лъэпкъым ишъуашэ. Юрэ иІэшІагъэхэм яхьылІагъэу тиадыгэ гъэзет къыхиуты зыхъукІэ, бэмэ ягуапэу еджэщтых. Ахэр еджэнхэм пае гъэзетыр къыратхыкІын фае. Адыгэ унагъо пэпчъ гъэзетыр къыритхыкІымэ, унагъом исхэр еджэщтых. Ау аущтэуи хъурэп.

«ЗимыІэм янэ фэхьакІэжьыеІпын едеф медовфые «пед джы непэ тит. Пенсие тІэкІоу къаратырэр зэкІэми афикъуна, ІофшІэн агъотырэп, агъотыми къаратырэр макІэ. Ащ светыпкіэр, газыпкіэр, псы пкіэр, унапкіэр хэкіыхэмэ, хьалыгъу уасэ къэнэжьырэп. Сыдэущтэу гъэзетым укІэтхэщт

сомэ миным нэсэу мэзихым ыуасэу, ари къыпфамыхьэу?

Почтэхэм письмэзехьэхэр яІэжьхэп, лэжьапкІэу аратырэр сомэ минищым тІэкІу ехъу ныІэп. «УимыкІ, уимыс, уисэу сыкъимыгъэхьажь» зыфаюрэм фэдэ тыхъугъ. Мы Іофым ехьылІагьэу гъэзетеджэхэм тхьаусыхабэ зэряІэр илъэс пчъагъэ хъугъэ, ау зыпари ыгъэгумэкІырэп. Совет хабзэм илъэхъан къалэми, къуаджэми, къутырми зы унагъо адэсыгъэп гъэзет зэрымыхьэрэ, джащ фэдэу ащ журналхэр ягъусэхэу рамытхыкІэу.

Тигъэзет икІэгъэтхэн Іоф псынкіэп. Ильэс зытіущ горэкіэ узэкІэІэбэжьмэ, сомэ 300 — 400-кІэ къиптхыкІын плъэкІыщтыгьэ. Джы кІэтхапкІэр сомэ 892-м нэсыгъ. Ащ фэдэ уасэ зиІэ гъэзетым икъитхыкІын зэкІэми акІуачІэ къыхьырэп. Сыда мы Іофыгъор къызыхэкІыгьэр? АпэрэмкІэ, кІэтхапкІэр лъапіэ хъугъэ, ятіонэрэмкіэ, почтабэмэ письмэзехьэхэр яІэхэп, ащ къыхэкІэу зыкІэтхэгъэ гъэзетхэр гъэзетеджэхэм афахьырэп. Тхьамафэм зэlукlагъэу

«Гъэзет закъоу уиныдэлъфыбзэкІэ къыдэкІырэр имытхыкІымэ ухьайнапэба, сикъош?» пloy цІыфым узеушъыикІэ, къыуиІорэр къэпІонкІэ жэм къыхьырэп. Арэу щытми, мы Іофым ехьылІагьэу нэбгырабэ гущы-Іэгъу сэшІы. ЦІыфхэм узахахьэкІэ апэ дэдэ зигугьу къашІырэр гъэзетэу зыкІэтхагъэхэр къызэрамыхыырэр ары. ГъэшІэгьоныр мы тхьаусыхэ гухэкІыр къулыкъушІэхэм апашъхьэ къызщаюкіэ, «Зэрэкъэралыгьоу ащ фэд, шъо ахэм шъуахэкіыжьына» къызэрараіорэр

Адыгэ гъэзет закъоу тиреспубликэ непэ къыщыдэкІырэр тимыІэжьыным ищынагьо къытшъхьарыхьагь. ТыбзэкІэ тымыгущыІэжьы хъумэ сыдэущтэу тыадыгэ лъэпкъэу зытлъытэжьыщта? Зыбзэ зимы Іэжьыр лъэпкъыкІэ алъытэрэп. Тиадыгэ гъэзет ІэкІыб къэралхэм арыс тилъэпкъэгъухэм анэсы, ащ еджэх, мэгушІох ащ фэдэ гъэзет зэрэтиІэмкІэ. Тэ тигъэзет закъоу тиныдэлъфызэкlэ къыдэкІырэр къитыдзэжьырэп, дгъэлъапІэрэп, тыщыгушІукІырэп. Джары непэ тызынэсыгъэр. Ныбджэгъу лъапІэхэр! ТызэрэадыгэмкІэ лъэпкъ гушхуагъэр тыгумэ арытэшъумыгъэгъэкІ, лъэпкъым ынапэ къэтэжъугъэухъум. ШъукІатх лъэпкъ гъэзетым!

ХЪОДЭ Сэфэр. Гъэзетым иныбджэгъушју, Іофшіэным иветеран.

Хэукъоныгъэхэр къыхагъэщыгъэх

Зянэ-зятэхэр зимы эжь сабыйхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнымкІэ федеральнэ хэбзэгъэуцугъэр ащ фэгъэзэгъэ къулыкъухэм зэрагъэцакіэрэм зыщытегущыіэгъэхэ зэхэсыгъо Адыгэ Республикэм и Прокуратурэ мы мафэхэм зэхищагъ.

Іофтхьабзэр зэрищагь Адыгэ Республикэм ипрокурорэу Василий Пословскэм. Зэхэсыхэтхэр: отделхэм япащэхэр, ахэм ягуадзэхэр, прокурорхэм яІэпыІэгъухэр, нэмыкІ-

Ны-тыхэм анаІэ зытемыгъом хэлэжьагъэх коллегием тыжьхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм тылъэплъэ, къыІуагъ Василий Пословскэм. — Непэрэ мафэм ехъулІзу зянэ-зятэ зимыІэжьэу е ахэм анаІэ зытемытыжьэу кІэлэцІыкІу 1694-рэ республикэм ис. Ахэм япроцент 94.5-р унагъохэм апіунхэу аштагъэх.

Къыхэгъэщыгъэн фае сабыим ищыІакІэ нахьышІу зышІы зышІоигъохэм, рэхьатныгъэ зэрылъ унагъом кІэлэцІыкІухэр хэрэм япчъагъэ илъэс къэс къызэрэхахъорэр. ЗэкІэмкІи проценти 5-р ары ныІэп къэралыгъом иучреждениехэм ачІэсыр.

Сабыйхэр зыштэгъэ унагъохэм шыlэкlэ-псэукlэу яlэр, хэбзэгьэуцугьэм тетэу ахэм адэзекІохэмэ зыуплъэкІун фэе къулыкъухэм япшъэрылъ икъу фэдизэу амыгъэцакІэу прокуратурэм иІофышІэхэм къыхагъэщыгъ. УплъэкІунхэр зыщырагъэкІокІын фэе уахътэм ахэр амышІыгъэхэу, хэбзэгъэуцугъэм къызэрэдилъытэу сабыйхэм альымыпльагъэхэу хэбзэухъумэкІо къулыкъум иІофышІэхэм къыхагъэщыгъ. Ахэм анэмык хэукъоныгъэхэри прокуратурэм ыгъэунэфыгъэх.

Зэхэсыгъом къызэрэщаІуагъэу, зянэ-зятэ зимыІэжьэу къэнагъэхэм ащыщэу нэбгырэ 300-мэ джыри псэупІэ арагъэгъотыгъэп.

Ны-тыхэм анаІэ зытемытыжь кІэлэцІыкІухэм афэгъэхьыгъэ хэбзэгьэуцугьэр укъуагьэ зэрэхъурэм, ахэм ящыІэкІэ-псэукІэ епхыгъэ гумэкІыгьоу къэуцухэрэм коллегием изэхэсыгъо щатегущы агъэх, щык агъэхэр дэгьэзыжьыгьэ зэрэхъущт шІыкІэхэр зэхафыгъэх.

ГЪОНЭЖЬЫКЪО Сэтэнай.

Тыгъэгъазэм и 13, 2014-рэ илъэс «Адыгэ макр»

Зищытхъу alopэ унагъу

Теуцожь районымкІэ Джэджэхьаблэ Джар− мэкъо зэунэкъощхэу ыкіи тіуми Нухь аціэу дэсыгъэх. Нахьыжъэу Джармэкъо Нухьэу заом ліыбланэу хэлэжьагъэр Теуцожь ыкъуагъ. Нахыжізу Джармэкъо Нухьзу ныбжьыкіэ дэдэу колхозым хахьи елъэкіыфэ хьалэлэу щылэжьагъэр Хьаджмосэ икіэлагъ. ТІуми ядунае ахъожьыгъэшъ, Алахьым джэнэтыр къарет.

Непэ зигугъу къэтшІымэ тшІоигьор Джармэкьо Нухьэу Хьаджмосэ ыкъо иунагъу ары. Мы сурэтым ишъулъагъохэу ильэс пчъагьэ хъугьэу къытхэтхэу, къыддэлажьэхэу, республикэм ичІыпІэ зэфэшъхьафхэм дэгъоу ащызэлъашІэхэрэр зигугъу къэтшІырэ унагъор ары зыщапІугьэхэр, зыщалэжьыгъэхэр.

Къуаджэу къызщыхъугъэхэм лъытэныгъэшхо щафашіы, егъашІэм ямыхъун щаІуагъэп, амакъи ящагу къыдэјукјыгъэп. ЯцІыкІуи яини зэгурыІомэ, зэдэІужьхэзэ мэпсэух. Яунэгъо кІоцІ шэн-хабзэу илъым уасэ фашызэ, ар агъэлъапІэзэ рэпсэух, рэлажьэх, ящытхъу арагъаlо. Джармэкъо Нухьэу унэгъо дахэу зигугъу къэтшІырэм ышъхьэ бэгъашІэ хъугъэп. Илъэс 60-м нэмысызэ идунай ыхъожьыгь, илъфыгьэ шагьохэм янасып, ягушІуагъо адигощынэу хъугъэп, къиным, имыкъурэм пэlутызэ къыхьыгь.

Джармэкъо Нухьэ гъабли, заvи пэкlэмыкlыгъэ щыlэп. 1928-рэ илъэсым къэхъугъ, 1933 — 1947-рэ илъэс гъэблэшхохэми къахиубытагъ, лъыгъэчъэ зэошхом ибэлахьи зэхишІагъ. УблэпІэ еджапІэм чІэсызэ заор къежьагъ. Ышнахьыжъхэр ащ защэхэм, хъулъфыгъэ Іофэу унагъом щызэрахьащтыр зэкІэ ежь къыфэгъэзагъэ хъугъэ. Джары Нухьэ дэгъукlaeу еджэщтыгъэми, кІэлэкІэ дэдэу ІофшІэныр зыкІыригьэжьэгьагьэр. Гази, свети щыІагьэп. КІымафи, гьэмафи vнагъом пхъэv ыгъэстыштыр тамэкІэ мэзым къыхихыщтыгь, былымхэм мэкъоу ашхыщтыр къыупкІэщтыгъ, къырищыжьыщтыгъ. Яхэнэрэ классыр къызеухым, еджапіэм къычіэкіыжьи колхозым ІофшІэныр щыригъэжьагъ. КІэлэ псыгъо кІыхьэр, лъэпэ-лъагэр шыкузэкІэтым рагъэтІысхьагъ.

Нухьэ кІэлэ хъупхъэу, Іоф-Іэным фэІэпэІасэу къычІэкІыгъ. Нахьыжъхэм адыригъаштэзэ лажьэштыгь, зыфагьазэрэр ыгъэцакІэзэ нэмыц техакІохэм зэщагъэкъогъэ мэкъумэщыр зыпкъ изыгъэуцожьыхэрэм ахэтыгь.

1948-рэ илъэсым ХъутІыжъмэ япхъу Нуриетэу шъхьэгъусэ фэхъугъэри ежь фэдэу псэокІо-лэжьэкІо унагьом щапіугьэу, зыфэбгъэсэжьын щымыІэу, пшъэшъэжъые Іэпс-лъэпс дахэу щытыгъ.

- А лъэхъаным, — щхызэ къытфејуатэ сэмэркъэур зикјасэу, шІэжь дэгъурэ мэкъэ чанрэ зиІэхэ нью Іэпс-лъэпс нэутхэ цІыкІоу Джармэкъо Нуриет, — сэ яблэнэрэ классыр къэсыухи педучилищым сычІэхьэгьагь, ау бэрэ сырагъэджагъэп, унагъо сихьагъ.

Сызхэхьагьэр унэгьо шІэгьуагь. Сигуащэ фэдэ дунаим тетыгъэп, Пщыдатэкъомэ япхъугъ, ФатІимэт ыцІагъ. Ари, сэри, синысэгъоу Рахьмэти, типщыпхъуи тызэхэсыгъ. Дунаир къи-

 Нуриет псынкІзу къэтэджышъ, столышъхьэм телъ тхылъ Іужъушхор къештэ, сапашъхьэ къырелъхьэ. «Мы тхылъыр сыгу рихьыгъэти, тюгъогогъо сыджыгъэ. СикІэлэ нахьыжъэу Юсыф къысфихьыгъагъ. Тхылъ дэгъу, джыри къысфихьынэу сежэ». Тхыльэу къытигъэлъэгъугъэр МэщбэшІэ Исхьакъ ытхыгьэу «Рэдэд» зыфиlорэр ары. Гъэзетхэми яджэныр зэрикlасэри къытиlуагъ.

Зигугъу къэтшІыгъэ зэшъхьэгъусэхэм лъфыгъитф зэдагъотыгъэ, Іофшіэныр шіу алъэгъоу, адыгэ шэн-хэбзэ-зэхэтыкіэхэр якіасэу апіугьэх, рагъэджагъэх. Анахыжъэу Юсыф 1950-рэ илъэсым къафэхъугъ. Мы кlалэу сурэтым ишъулъа-

Ящэнэрэ кlалэр Хъызыр ары. Ащ Пшызэ агроуниверситетыр дэгъоу къыухыгъ. Непэ зищытхъу тишъолъыр имызакъоу, Урысыем ичІыпІабэхэми дэгьоу ащызэлъашІэрэ хъызмэтшlaпləy «Радуга» зыфиlоу Тульскэм дэтым ипащэу хэтэрыкІ пасэхэр къэзыгъэкІырэр ары. Ишъхьэгъусэр Шъуаджэмэ япхьоу Зар. ЛъфыгъитІу зэдагъотыгъ. Светэ унагъо ихьагъ, Тимур ятэ игъусэу мэлажьэ.

Зэшищэу зигугъу къэтшІыгъэхэм шыпхъуитlу яl — Светланэрэ Сарэрэ. Ахэр зэтlуазэх. Светэ ышнахьыжъ Хъызыр кІыгъоу Іоф ешІэ, Сарэ АскъэлаекІэ ШэхэлІымэ яныс. Ар илъэсипшІ пчъагъэ хъугъэу Джэджэхьэблэ сымэджэщым имедсестра шъхьа! эу щытыгъ, джы «ІэпыІэгъу псынкІэм» иІофышІ, цІыфхэр лъэшэу фэразэх.

Джармэкъо Нухьэрэ Нуриетрэ ялъфыгъэхэм къорэлъфпхъорэлъф 11-у къакІэхъухьахэм янэу Нуриети къыддеджэщтыгъ. ЦІыф піокіэ ціыкіоу, Іэпс-лъэпсэу щытыгъ. Ау дэхэ дэдагь. Дэгьоуи еджэщтыгь. Я 7-рэ классыр къызеухым, педучилищым чІэхьэгъагъ, ау бэрэ щеджагъэп, унагъо ихьагъ.

ХЪУТ Якъуб: — Джармэкъо Нухьэ илъэс зытІущкІэ сэщ нахьыжъыгъ, тигъунэгъугъ. ЕгъашІэм колхозым хэтыгъ, ищытхъу аригъа-Іозэ лэжьагьэ, псэугьэ. Адыгэгъэ дахэ хэлъыгъ, сэмэркъэури икІэсагъ. Теджэ зэхъум, тыкъызатІупщыкІэ, Тыгъужъ Юнысрэ сэрырэ кухэм тарагъэтІысхьэщтыгъ. А лъэхъаным Джармэкъо Нухьэ тыригъусэу мэкъур къитщыжьыщтыгъ, тутыныр зыгъэтІысхьэхэрэм псыр кІэим къафыдэтщыщтыгъ. Зэо ужым щыlакlэр къиныгъэ, техникэ щыІагьэп. Хъулъфыгьэхэм коцэу щэмэджкіэ къыраупкіырэр бзылъфыгъэ тхьамыкІэхэм бганэ къашІыжьыщтыгъ. Тэ, Джармэкъо Юсыф, Лъащэкъо Рэмэзан, сэры alov, Нухьэ тыригъусэу, ишыкузэкІэткІэ коц бганэхэр чэщырэ ІонэкІо машинэм къетщалІэщтыгьэх. Джар-щтыгъ. Непэ икlалэхэри ежь фэдэхэу цішфышіу дэдэ хъугъэх, хьалэлых, унэгъо дахэхэр

ашІагьэх, тарэгушхо. Ятэ илъа-

гъо агъэдахэ, янэ агъэгушІо.

– Джармэкъо Нухьэрэ Нуриетрэ яунагьо ищытхъурэ идахэрэ нэмык ааоу зэхэсхыгъэп. Іэдэбныгъэр, адыгагъэр зэрылъ унагъу. Шэн-хабзэу янахьыжъхэм ахэльыгъэр непэ лъагъэкІуатэ.

Анахьыжъэу Юсыф Адыгеим дэгъоу щашІэ. Спортым хэхъоныгъэ егъэшІыгъэнымкІэ, тиреспубликэ зэрэдунаеу щягъэшІэгъэнымкІэ ыпшъэ ифагъэм лъэпкъ тарихъым чІыпІэшхо щиубытынэу сэгугъэ. Икъуаджэ зэрэщымыгъупшэрэр тигуапэ. Гурыт еджапІэм футбол ешіэпіэ ціыкіу иіэ зэрэхъугъэм ащ иlахьышlу хэлъ. Командэм хэт кІалэхэм ащыгъыщт шъуашэр къаритыгъ.

Хъызыр игъэхъагъэхэри зэкІэмэ ашІэ. ЕджапІэмкІи, сымэджэщымкіи, нэмыкі ІофыгьохэмкІи мызэу, мытІоу ишІуагъэ къыгъэкІуагъ. Лъэшэу тыфэраз. Тинахьыжъхэм ащыщхэр зеуалІэхэкІэ, ялъэІу къафегъэцакіэ, адыгагъэ къадызэрехьэ.

Тичылэ щылэжьэхэрэ Нухьэ илъфыгъэхэми ягугъу къэсымышІын слъэкІыщтэп. Юныс хъупхъэ дэд, чылэм щагъэлъапІэ, ишъхьэгъусэу Сэламэти ащ фэд. ЯкІалэхэр ІорышІэх, Іэдэб ахэлъ, мэлажьэх, ямыхъун аІорэп. Ашыпхъоу Сарэ Аскъэлае къикІызэ сымэджэщым зыщылажьэрэр илъэсипшІ пчъагъэ хъугъэ.

— Рэмэзан, — икІэухым къытиІуагъ Юныс ишъхьэгъусэу Сэламэт, — мы симамэу уздэгущыІагьэм Юсыф игугьу анахь къызкІишІырэм зи шъэф хэлъэп. Адрэхэри шІу елъэгъух, ыл афэузы. Ау Юсыф анахьыжъышъ, анахь щэгугъы. ЕтІани ащ гукІэгъушхо хэлъ. Зэранахьыжъым имызакъоу, иныбжьык Іэгъум къыщегъэжьагъэу непэ къызнэсыгъэм ышнахьыкІэхэм, ышыпхъухэм, ахэм къакІэхъухьажьыгьэхэм ежь иунагъо фэдэ къабзэу яегъэджэнкіи яіофшіэнкіи ынаіэ атетэу къехьы. Ащ иІизын хэмылъэу тиціыкіуи тиини зекіорэп. Джары тишэн-хабзэр.

ныгъэми, тыныбжьык агъэми, тызэгуригъэlуагъ, тыгу хигъэкІыгъэп, тигъэсагъ, тикІалэхэр къыддипІугъэх. Икъун къини тлъэгъугъэ. Псыр Мартэ къыхэтхыщтыгь, нэпкъ зандэм кlымафи, гъэмафи къыдэтхьыещтыгъ, къужъыр мэзым тамэкІэ къыхэтхыщтыгъ, ар дгъэгъути, тщэщтыгъэ, тикІалэхэр тфапэщтыгьэх, едгьаджэщтыгьэх.

Корр.: Нухьэ ліышхуагъэу, кloчlэшхуагъэу alo.

Нуриет.: Арэущтэу щытыгь. Мэзым чъыг ныкъошхохэр къыеІппеІетхп иє Вить в пить в пи тэмэрыхьэ нэбгыритІуми къафэхьыныеп. ТхьамыкІэр бэгъашІэ хъугъэп.

— Папэ зэрэкІочІэшхуагъэр сэри сэшІэ, цІыфхэми къаІотэжьы, — къыхэгущыІэ Нуриет лъэхэс инысэу, ПэнэжьыкъуаекІэ ХьэдэгьалІэмэ япхьоу Джармэкъо Сэламэт (ар Джармэкъо Нухьэ иджэныкъо машlo зымыгъэкІосэрэ ыкъоу Юныс ишъхьэгъус). Ау симами лъхъанчэми, папэ къыщигъакІэрэ щымыІэу лэжьагьэ. Непи, ТхьэмкІэ шыкур, нэутх, зыгорэ фэпшІэнэу щымытэу зыфаер егъэцакІэ. Зи ащ ымышІагъэ щыІэп. СикІэлиплІ къыздипlугъ. Помидорыр тшlэу зыщэтым ар къыздилэжьыщтыгъ, игьо хъоу ащэнэу зежьэхэкІэ, апэрэ автомашинэм дыдэкІыти, мазэм ехъурэ Урысыем къитыщтыгьэ. Сэ фязгьащэщтыгь, ежь ахъщэр зэтеупліэкіагъэу къыхьыжьыщтыгь. Ары тикіалэхэр зэредгьэджагьэхэр. Дэн-бзэным фэlазэти, lэ машинэм кlэрысэу, орэд макіэри кініукіызэ дэщтыгъэ. Унагъом исхэми, хьаблэм тесхэми зыфаер афигъэцакІэщтыгъ. Джыри гъэмафэрэ хатэм къысшІудэхьэ.

— Моу еплъылъ, Рэмэзан,

гъорэр ымышІэу Адыгэ Республикэм зы имысынэу къытщэхъу, янэу Нуриети мыр анахь шІу ылъэгъоу къытшІошІыгъ. ТыдэгущыІэфэ «Юсыф ыІуагъ, ышІагь, къыхьыгь» ыІозэ, ехъурэ гугъу иІагьэп. Сурэтми итэлъагъо ыкІыб къыдэуцуагъэу Іэ къызэрэщифэрэр. Юсыф гурыт еджапІэм ыуж Мыекъуапэ кІэлэегъэджэ институтыр къыщиухыгъ. Ащ щеджэзэ ВЛКСМ-м ихэку комитет Іоф щишіагь. Илъэсыбэрэ физкультурэмрэ спортымрэкІэ Комитетым итхьамэтагь, джыри ащ щэлажьэ. Унэгъо дахи ышІагъ. Ишъхьэгъусэу Натальерэ ежьыррэ лъфыгъиту зэдагъотыгъ. Алый Мыекъопэ къэлэ сымэджэщым ихирург. Оксанэ ЩынджыекІэ ЕмтІылъмэ яныс. Красногвардейскэ районым исымэджэщ иврач шъхьаІэ игуадз.

Юсыф къыкІэлъыкІорэр Юныс. Джары янэ лъэхэсыр, ятэ Нухьэ иджэныкъо машІо зымыгъэкІуасэрэр. Ащ ишъхьэгъусэр ыпшъэкІэ зигугъу къэтшІыгьэ бзыльфыгьэ нэгушІоу, Іэдэб зыхэлъэу, игуащи зыгъэразэу Сэламэт. Юныс колхозым ишоферщтыгь, джы къоджэ сымэджэщым «иІэпыІэгъу псынкІэ» ищытхъу аригъаlоу шоферэу зыщылажьэрэр илъэси 10-м къехъугъ.

Ишъхьэгъусэу Сэламэт дэнбзэн сэнэхьатыр училищым щызэригьэгьоти, ильэс 20-рэ Пэнэжьыкъое КБУ-м Іоф щишІагъ, нэужым Джэджэхьэблэ сымэджэщым илъэс 17 изавхозыгь. НэбгыритІумэ лъфыгъиплІ зэдагъотыгъ, дахэу зэдапІугъэх — Азэмат, Бислъан, Байзэт ыкІи Бэлэ. ЗэкІэми институтхэр къаухыгъэх, Іоф ашІэ, хъупхъэх, чаных.

гъэхэм ащыщэу 9-мэ апшъэрэ гъэсэныгъэ яІ. Ахэми унагьохэр ашІэжьи сабый 14 къапыфэжьыгъах. Ахэр Нухьэ къымылъэгъужьыгъэхэми, Нуриет ащэгушІукІы, ищыІэныгъэ къа-

Къоджэдэсхэм унагъом къырајуаліэрэр

ТЕУЦОЖЬ Къэншъау:

— Нухьэрэ сэрырэ 1937-рэ илъэсым еджапІэм тызэдычІэхьагь. Я 4-рэ классыр къызытэухым, Тэуехьаблэ тыкІозэ я 5-рэ классым тыщеджагь. Нэмыцхэр къызэкІохэм, мэзихэ Адыгеим щыхъушІэхэу итыгьэх, зырафыжьхэм, илъэсныкъор кІогъахэти, тырамыгъаджэу 1943-рэ илъэсым колхозым Іоф щытшіагь.

Джармэкъо Нухьэ ныбжьыкІэ дэдэу ХъутІыжъ Нуриет къншагъ Лжаш къншегъэжьагъэу колхозым щылэжьагъ, цукум, шыкузэкІэтым арысыгь, прицепщикэуи хъугъэ. Нухьэ кІэлэ мытІырэу, кІочІэшхоу щытыгъ. Ау кІэлэ рэхьатыгъ, гукІэгъу хэлъыгъ, ІофшІэкІошхоу, ыпшъэ уимыгъэкІонэу чаныгъ.

Непэ иунагъо идахэ ехъу аІорэпышъ, сигуапэ икІалэхэри ежь фэдэхэу ІофшІэкІошхох, хьалэлых, цІыфышІух. ИкІэлэ анахыжъэу спортым пыльэу Мыекъуапэ дэсым, адрэ Тульскэм щыlэу фэбапlэхэр зиlэм дахэу ягугъу ашІышъ, тащэгушІукІы. Мыдрэ чылэм дэсэу янэ лъэхэс Юныс сыд епіоліэн?! Хъупхъэ, чан, кіэлэ шъырыт, адыгагъэ хэлъ. Ахэм ашыпхъу Сарэу тисымэджэщ чІэтыр нэщх-гущх зэпыт, фэдэ медсестра къэгъотыгъуай. Мы-

НЭХЭЕ Рэмэзан.

«Налмэсыр» тилъэпкъэгъухэм

яхьэкІагъ Лъэпкъ къашъомкІэ АР-м и Къэралыгъо

академическэ ансамблэу «Налмэсым» илъэсэу икіырэм дэкіыгъо къэгъэлъэгъон пчъагъэ иlагъ. Олимпиадэу Шъачэ щыкlуагъэм щегъэжьагъэу шэкlогъу мазэм нэс Урысыем ичіыпіэ зэфэшъхьафхэр къыкіухьагъэх.

изакъоу концерт ин Москва «Налмэсым» бжыхьэм къыщитыгъ. ІэкІыб хэгъэгухэми куп гъэшІуагъэр ащыІагъ. Израиль ис тилъэпкъэгъухэм адэжь зэрэансамблэу тхьамафэрэ къэтыгь ыкІи къэгьэлъэгьон ин къуаджэу Кфар-Камэ къыщи-

Къыхэгьэщыгьэн фаер — тикуп цІэрыІо Израиль ис адыгэхэр къыфэзэщыгъэх, бэрэ къежагъэх. Илъэс 19-кІэ узэкІэІэбэжьмэ, мы хэгьэгум ис адыгэхэм адэжь «Налмэсыр» зэзакъо щыІагъ. Зэпыугъо ин яІагь, ащ щегьэжьагьэу ансамблэм зэхъокІыныгъэхэр фэхъугъэх, къэшъуакІэхэр бэу агъэуцугъэх ыкіи Іэкіыбым щыІэ тилъэпкъэгъухэм шІухьафтыныбэ апагъохыгъ.

Израиль къэгъэлъэгъоныр зэрэщыкІуагъэм, ащ цІыфэу къыщызэрэугъоигъэхэм япчъагъэ сынэмысызэ, мы хэгъэгум ит адыгэ чылэхэм ягугъу къэс-

Кфар-Камэ ыкІи Рихьание къоджэ гъэшІэгъоных. Адыгэ шэн-хабзэхэм адиштэу хьакІэхэм ащыпэгъокІых, унагъохэм япчъэхэр зэІухыгъэх. Хымэ хэгъэгу исхэми, яадыгагъэ чlанагъэп, лъэпкъ мэкъамэхэр къуаджэхэм ащэІух, адыгэ къашъохэр зэрагъашіэх. Зэкіэми анахь гъэхъэгъэ инэу мыхэм афэплъэгъунэу щытыр — ини, цІыкІуи — чылэхэм адэсхэм яныдэлъфыбзэ ашІэ, рэгущыІэх. ГущыІэм пае, урамхэм узатехьэкІэ, адыгэбзэ псалъэр птхьакІумэ къеІо, урамхэм ацІэхэр адыгабзэкІэ атетхагьэх. Кфар-Камэ аужырэ илъэсхэм зеушъомбгъу, адыгэ бынхэм ахэхъо, сабыйхэр къафэхъух, къуаджэм унакіэхэр щашіых ыкІи хьаблакІэхэр иІэ мэхъух.

Илъэс 20 зэпыугъом ыуж ДжырэкІэ Израиль ит адыгэ къуаджэу Кфар-Камэ нэбгырэ мини 3200-м кlахьэу щэпсэу, зэкІэри тильэпкьэгъух. Рихьание адыгэу нэбгырэ 1500-рэ фэдиз дэс. Кфар-Камэ тхьамафэрэ тыкъызэтым, унагьохэр тибысымыгьэх. Къуаджэм тызщыІэгъэ мэфи 7-м мыщ щыщэу иныдэлъфыбзэ къызгурымы орэ тырихьыл агъэп.

> Атэжъ чІыгум къикІыгъэ яльэпкьэгьухэр зэрагьэшІощтхэм, арагъэлъэгъущтым тхьамафэм къыкІоцІ Кфар-Камэ дэсхэр ыуж итыгъэх. Зэрэ Израилэу тыкъыщыращэкІыгъ, тарихъ ыкІи дин мэхьанэ зиІэ чІыпІабэмэ тащагь. Ежь адыгэ къуаджэхэри къэпкІухьанхэр гъэшІэгъоны. Чылэхэм адэт еджапІэхэм адыгабзэр сыхьат гъэнэфагъэу ачІэлъэу ащызэрагъашіэ, кіэлэціыкіу іыгъыпІэхэм сабыйхэм адыгабзэкІэ ащадэгущыІэх. Кфар-Камэ лъэпкъ музей ин дэт ыкlи ма-หรอด อเม เป็นเดิมด้อ

кІуалІэ. Израиль ипсэупІэ зэфэшъхьафхэми, ІэкІыб хэгъэгухэми къарыкІырэ зекІохэр мыщ къащэх, адыгэхэм ятарихъ, ящыІэкІэ-псэукІэ зыфэ-

ама къэгъэпъэгъопіа ин пэт

дагъэр къафајуатэ. Джащ фэдэу, адыгэу Израиль исхэм язакъоп, хымэ цІыф лъэпкъхэри «Налмэсым» икъэгъэлъэгъон къекІолІагъэх. Зы пчыхьэ, зы концерт закъу купым ащ къыщитыгъэр. Кфар-

тыдэ щыпсэурэ адыгэхэми

«Налмэсыр» яй. — ариІуагъ

тилъэпкъэгъухэм Бастэ Азмэт.

иутыгуи куп цІэрыІом телъы-

тагьэу агьэпсыгь, нэфынэри,

макъэри кфар-камэхэм шъхьа-

фэу къащагъэх, чІыпІэхэр на-

хьыбэ хъунхэм пае пхъэнтІэкІу

лыехэри агъэуцугъэх. Сыхьа-

тым ехъурэ къэгъэлъэгъон

«Налмэсым» Израиль ис адыгэ-

хэм афищагъ. Илъэс пчъагъэхэм

къакlоці къашіыхэу «дышъэ

кІэнкІэ» заджэхэрэри, мыгъэ

къэшъуакІэу агъэуцугъэхэу «Зэ-

факly», «Зекlo зыгъэлъат»,

«Адыгэ уджхэр» ащ хэхьагъэх.

Пчыхьэ реным Іэгутео макъэр

зэпыугъэп. Адыгэ къашъохэм

ядэхагъэ, ярэхьатныгъэ, етlанэ

ащ къыкіэлъыкіоу псынкіагьэу

къахахьэрэм, къэшъуакІохэм

япэгагъэ цІыфхэр ыумэхъы-

адыгэ къашъохэр арагъашІэх.

Дунаим щызэлъашІэрэ купым

зы пчэгум къыдытехьанхэу

ахэм янасып къыхьыгъ ыкІи

ежьхэми зэрагъэшІэгъэ къа-

шъохэр къэгъэлъэгъоным къы-

щашІыгъэх. Сабый цІыкІух, ау

адыгэгоу яІэр зыми хэкІокІэщтэп. «Мыхэр ины хъухэмэ,

Кфар-Камэ икІэлэцІыкІухэми

гъэхэу алъыплъэщтыгъэх.

Къоджэ къэгъэлъэгъуапІэм

лъэкъо хэгъэуцуапІи иІэжьыгъэп. Нэбгырэ 4500-м ехъу концертым къекІолІагьэу къалъытагъ. Рихьаниехэри зэрэчылэу мыщ къэкІуагъэх. Зы сыхьат гьогу къоджитІум азыфагу илъ, ау адыгэхэм ядунай шызэлъашІэрэ ансамблэм еплъынхэм пае автобусхэр къаубытыхи, пчыхьэм Кфар-Камэ ахэри къэкІуагьэх. Израиль ит араб ыкІй джурт псэупіэ зэфэшъхьафхэми ціыфхэр къарыкІыгъэх, зэкІэри адыгэ къашъохэм аумэхъыгъэхэу яплъыгъэх. Къэгъэлъэгъоныр рамыгъажьэзэ шІуфэс гушы і эхэмкі эхэмска станой граничий город горо хэм зафагъэзагъ Кфар-Камэ икъоджэ тхьаматэу Нэпсэу Зэкэрый, Рихьание икъоджэ тхьаматэу Гъыщ Самир ыкІи «Налмэсым» идиректорэу Бастэ -емк мехеахахее едеФ .темеА хьанэ ахэм ягугъу къашіыгъ. Лъэпкъыр зэрэшІэнымкІэ, лъапсэр нахь пытэнымкІэ фэдэ зэlукlэхэм яшlуагъэ къызэрэкІорэр къыхагьэщыгь. «Налмэсым» лъэпкъ къашъор лъагэу еІэты, тикультурэ изехьакіу,

ащ чіыпіэ нэкіыр хэгъэкіыри,

«Налмэсым» къыщышъонхэ фай», — аlуагъ бэмэ.

Къэгъэлъэгьоныр ыкІэм факІо зэхъум, «Налмэсым» ихудожественнэ пащэу Хъоджэе Аслъан гущыІэ ратыгъ. Илъэпкъэгъоу мыщ фэдэу къапэгъокІыгъэхэм зэрафэразэмкІэ ыублагъ. Илъэс 20-кІэ узэкІэ-Іэбэжьмэ, «Налмэсыр» апэрэу Израиль къызэкІом ащ хэтыгъэ къэшъуакІохэр тилъэпкъэгъухэм дэгъоу ашІэх, джы ахэм якІалэхэр ины хъугъэх ыкІи мы ансамблэм къыщэшъох. Хъоджэе Аслъан тилъэпкъэгъухэр ахэм нэІуасэ афишІыгъэх. ІэкІыбым къикІыжьыгьэ адыгэхэри «Налмэсым» хэтых. Шагудж Батурай, Едыдж Гушъау, Псыблэнэ Мурат мыхэри зырызэу къахэк ыхэзэ Израиль щыпсэурэ адыгэхэм нэІуасэ афэхъугъэх.

– Джыдэдэм ІэкІыбым къикІыжьыгъэу, хэкум къэзыгъэзэжьыгъэу нэбгырищ ти «Налмэс» къыщэшъо, — ыІуагъ Хъоджэе Аслъан, — ау ахэм япчъагъэ нахьыбэ хъунэу тыфай, ащ тыщэгугъы.

Илъэс 20 зэпыугъом ыуж Израиль къыщышъонхэм ыпэкІэ «Налмэсым» хэтхэр лъэшэу гумэкІыгъэх. Ау апэрэ Іэгутео макъэхэм ауж нахь гупсэфыжьыгъэх.

Къэгьэлъэгьоным ыуж цІыфхэр зэбгырымыкІыжьхэу къэшъопіэ пчэгум ыкіыб бэрэ щызэхэтыгъэх. Рэзэныгъэ гущы-Іэхэр къэшъуакІохэми, зыгъасэхэрэми араІоным зэкІэри дэгуІэщтыгъэх, «Налмэсым» хэтхэм ягъусэу сурэт зытезыхынэу фаехэр чэзыоуи щытыгъэх.

Мафэ къэс зыгорэм зекІо тыкІуагъэми, пчыхьэрэ къуаи межд межди межди межди адыгэ пщынэм ымакъэ чылэм зыщиІэтыщтыгь. Чэщыр кІасэ охъуфэ лъэпкъ мэкъамэхэр щы-Іущтыгъэх, адыгэ джэгум зиvшъомбгъущтыгъ. Къоджэдэсхэри, яхьакІэхэри зэгъусэхэу лъэпкъ къашъохэр къызэдашІыщтыгъэх.

- Анахьэу ныбжьыкІэхэр зэрэшІэнхэм, зэпхыныгъэхэр нахь пытэнхэм пае фэдэ зэ-ІукІэхэр, зэхахьэхэр нахьыбэ тшІынхэ фае, — къытиІуагъ Кфар-Камэ икъоджэ тхьаматэу Нэпсэу Зэкэрые. — ЕтІани, мыщ фэдэу «Налмэсыр» тадэжь къызэрэкІуагъэм нэмыкІ шІуагъи хэтэлъагъо. ЦІыфэу тызхэсхэм ашІэ, алъэгъу тилъэпкъ культурэ ин, культурэ дахэ зэриlэр, тэ лъапсэ, атэжъ чіыгу зэрэтиіэхэр.

Израиль хэгьэгур къэткlухьэзэ адыгэхэм япхыгьэ чІыпІабэми тарихьылІагъ. Кфар-Камэрэ Рихьаниерэ язакъоп адыгэ чылэу мыщ итыгьэхэр. Хы Фыжьым пэгъунэгъухэу къоджищ щагъэпсыгъагъ, ау ахэр джы щыІэжьхэп. Мыхэм якъэбар етІанэ, нахь кІасэу, къэтІотэщт.

Кфар-Камэ тыкъызэрэтыгъэ тхьамафэр псынкіэу кіуагъэ ыкІи аужырэ пчыхьэм джэгушхо ащ щашІыгь. Чылэм иурам шъхьаІи зэпагъэІи, чэщ кІасэ нэс къэшъуагъэх.

КъыкІэлъыкІорэ мафэм тилъэпкъэгъухэм зэрэчылэу тыкъагъэкІотэжьыгъ. Бысымхэми, хьакІэхэми нэпсхэр агъэбыльыштыгьэхэп. Льэпкъэу зэпэ-Іапчъэр зэфэзэщы, зы хъужьыным кіэхъопсы. Джыри охътабэ темышІэу тызэрэлъэгъуным тыщыгугъэу гъогу тыкъытехьажьыгъ.

ГЪУКІЭЛІ Сусан. (Джыри къыкІэлъыкІощт).

♦ ПРОКУРАТУРЭМ КЪЫРАТХЫКІЫХ

Къэлэдэсым тазырэу Іахыгъэр къыфызэк Іагъэк Іожьыгъ

Сбербанкым икъутамэу урамэу Краснооктябрьскэм тетым дэжь укъыщыуцу зэрэмыхъущтыр къззыгъэнэфэрэ тамыгъэу Іутыр Іухыжьыгъэным ехьыліэгъэ тхыльыр 2013-рэ илъэсым къалэм ипрокуратурэ Мыекъопэ къэлэ хьыкумым ІэкІигъэхьэгъагъ. Прокурорым къафигъэхьыгъэ тхылъыр зызэхафым, хэбзэнчъэу щытыгъэ тамыгъэр Іуахыжьыгъ.

Ащ нэуж Урысые Федерацием административнэ хэбээукъоныгъэхэмк и Кодекс ия 12.16-рэ статья ия 4-рэ Іахь диштэу Адыгэ Республикэм хэгъэгу кіоці Іофхэмк и Министерствэ гъогухэм ящынэгъончъагъэк и Къэралыгъо автоинспекцие и Іофышіэхэм административнэ пшъэ-

дэкІыжь зэрагьэхыігьэ къэлэдэсым къалэм ипрокуратурэ зыкъыфигъэзагъ. Ащ мытэрэзэу къыдэзекІуагьэхэу, Сбербанкым икъутамэу урамэу Краснооктябрьскэм тетым дэжь хэбзэнчъэу Іутыгъэ тамыгъэм дэжь къызэрэщыуцугъэмкІэ хабзэр ымыукъуагъэу ылъытэзэ, зэрагъэпщынагъэм лъапсэ имыІзу ыкІи ащкІз унашъоу аштагъэр тырахыжыынау къыкІэлъэІугъ.

Къалэм ипрокуратурэ зигугъу къэтшіыгъэ Іофымкіэ Мыекъопэ къэлэ хьыкумым зызыфегъазэм ащ илъэју къыфагъэцэкіагъ, унашъор тырахыжьыгъ.

Административнэ хэбзэукъоныгъэм ехьылІэгъэ унашъор зэрэтырахыжьыгъэм къыхэкІзу етІанэ къэлэдэсым хыыкумым зыфигъэзагъ. Урысые Федерацием административнэ хэбзэукъоныгъэхэмкіэ и Кодекс ия 12.16-рэ статья ия 4-рэ Іахь диштэу тазырэу рагъэтыгъэр Адыгэ Республикэм хэгъэгу кіоці Іофхэмкіэ и Министерствэ къыфызэкіигъэкіожьыным ар кіэдэущтыгъ.

Мыекъопэ къэлэ хыыкумым тхылъэу къыlэкlэхьагъэр зызэхеф нэуж Урысые Федерацием административнэ хэбзэукъоныгъэхэмкlэ и Кодекс ия 12.16-рэ статья ия 4-рэ lахь диштэу административнэ пшъэдэкlыжь хэбзэнчъэу зэрагъэхыгъэм тазырэу рагьэтыгъэр къыфызэкlагъэкlожынгъ.

Къалэм ипрокурор июлыюгьоу, я 3-рэ класс зию юристэу А. М. ШЫБЗЫХЪУ

ЦІыфхэм мылъкоу яІэм хэбзэІахь зэрэтыралъхьэрэ шІыкІэм зэхъокІыныгъэхэр фэхъугъэх

2015-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м къыщегъэжьагъэу ціыфхэм ямылъку хэбзэіахьэу тыралъхьащтым ибагъэ Урысые Федерацием и Хэбзэіахь кодекс ия 32-рэ шъхьэ диштэу къалъытэщт. Хэбзэгъэуцугъакізу аштагъэмкіэ ціыфхэм ямылъку хэбзэіахь зэрэтыралъхьэрэ шіыкіэм зэхьокіыныгъэхэр фашіыгъэх.

ГущыІэм пае, Урысые Федерацием и Законэу 1991-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 9-м аштагъэу N 2003-1-р зытетэу «ЦІыфхэм мылъкоу яІэм хэбзэІахь зэрэтыралъхьэрэм ехьылІагъ» зыфиІорэм диштэу 2014-рэ илъэсым мыщ фэдэмылъку лъэпкъхэр ары хэбзэІахь зытыралъхьащтхэр:

- 1) зычІэсырэ унэхэр;
- 2) фэтэрхэр;
- 3) дачэхэр;
- 4) гаражхэр;
- 5) нэмыкі псэуалъэхэр.

Урысые Федерацием и Хэбзэlахь кодекс ия 401-рэ статья диштэу муниципальнэ образованием ит мыщ фэдэпсэуалъэхэр ары хэбзэlахь зыфатыщтхэр:

- 1) зыщыпсэурэ унэхэр;
- фэтэрхэр;
- 3) гаражхэр, машинэ гъэуцупІэр;
- 4) амыгъэкощырэ комплекс зыкlыр;
- псэолъэ ныкъошІхэр;
- 6) нэмыкі унэхэмрэ псэуалъэхэмрэ.

2015-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м къыщегъэжьагъэу ціыфхэм мылъкоу яіэм тыралъхьэрэ хэбзэіахьхэр затын фэе піалъэхэр зэхъокіыгъэ хъущтых. 2014-рэ илъэсым пае хэбзэіахьхэр 2015-рэ илъэсым чъэпыогъум и 1-м нахь мыгужъоу ціыфхэм атын фае.

Прокурорым иlэпыlэгъу шъхьаlэу И.В.ОРЛОВА

Телефонкіэ агъапціэхэрэр нахьыбэ хъугъэ

Урысыем хэгъэгу кloцl loф-хэмкlэ и Министерствэ къалэу Мыекъуапэкlэ икъутамэ процессуальнэ уплъэкlунхэу 2014-рэ илъэсым зэхищэгъагъэхэм яматериалхэу Мыекъуапэ ипрокуратурэ къыlукlагъэхэр зызэхафыхэ нэуж яlахылхэр гузэжъогъу чlыпlэ ифагъэхэ фэдэу, япластикэ картэ илъ ахъщэр амышlэрэ цlыфхэм афарагъэхын фаеу телефонкlэ араlозэ, бзэджэшlагъэу къалэм щызэрахьэрэр нахьыбэ зэрэхъугъэр нафэ къэхъугъ.

Ащ епхыгъэ къалэ Мыекъуалэ ипрокуратурэ зигугъу къэтшыгъэ картэхэр зи пстэуми игъоу афелъэгъу:

- якартэ и ПИН-код сыд хъугъэкІи зыми рамыІонэу, ар агу раубытэнэу;
- ПИН-кодымрэ картэмрэ зэгъусэхэу амыlыгъынхэу, ПИНкодыр ащ тырамытхэнэу;
- якартэ ыгъэфедэнэу хэти рамытынэу;
- якартэ иреквизитхэмрэ ПИН-кодымрэ араlонхэу организацие горэ къыфытеомэ е электрон почтэкlэ тхыгъэ къаlэ-

кlагъахьэмэ, а организацием фытеохэу, къяхъулlагъэмкlэ макъэ арагъэlумэ нахьышlу;

- картэр агъэкІодымэ, елбэтэу ар къязытыгъэ банкым зыфагъэзэнышъ, къяхъулІагъэмкІэ макъэ арагъэІун ыкІи банкым иІофышІэ къариІорэм тетэу зекІонхэ фае;
- щынэгъопіэ чіыпіэхэм ащыіэ, видео зыхэт, къэралыгъо учреждениехэм, банкхэм, сатыу гупчэ инхэм ачіэт банкоматхэр анахьэу къызыфагъэфедэнхэу;
- картэм ахъщэ къырахын зыхъукіэ, ямынэіосэ ціыфхэр къагомытынхэм анаіэ тырагъэтын фае. Ащ фэдэ амал щымыіэ зыхъукіэ, нахъ гужъуагъэу картэм ахъщэ къырарэх е нэмыкі банкомат къызфарэгъэфед;
- яреквизитхэмрэ ахъщэу къырахыгъэм ехьылІэгъэ нэмыкІ къэбархэмрэ бзэджашІэхэм къызыфагъэфедэн алъэкІыщт;
- банкоматым зэпыугьо фэхьузэ Іоф ышІэ зыхъукІэ, ащ къыкІэлъырыкІыжьхэмэ нахьышІу;

— банкоматхэм ахъщэ къарахы зыхъукіэ къадеіэнхэу нэмыкіхэм ярэмылъэіух. Ябанк зыфарэгъаз, картэм Іоф зэрэдашіэщт шіыкіэмкіэ ащ консультациехэр къафызэхищэн фае;

Сатыушыпіэхэм, ресторанхэм ыкіи кафехэм ежьхэр щытхэу якартэ епхыгъэ фэlо-фашіэхэр ащагъэцэкіэнхэ фае. Арымырмэ, якартэ иреквизитхэр бзэджашіэхэм зэрагъэшіэн ыкіи картэ нэпціхэр къагъэхьазырын алъэкіыщт.

Телефонкіз къышъуфытеохэу шъуиіахьыл горэ чіыпіз зэжъу ифагъэу, ащ иіофыгъохэр зэшіохыгъэнхэм пае ахъщэр счетым ижъугъэхьан фаеу къызышъуаіокіз, іахьылэу зигугъу къашіыгъэм шъуфытеуи, зыдэщыіэр зэжъугъаші, зыгорэ къехъуліагъэмэ шъукізупчі. Ащ ителефон іоф ымышіз зыхъукіз, къыдэпсэухэрэм е инзіуасэхэм шъуафытеу, иіоф изытет зэжъугъаші. Бзэджашізхэм зяшъумыгъэгъапці.

Къалэм ипрокурор иІэпыІэгъоу М.Р.ГЪЫЩ

Рагъэблэгъэщтых

Урысые Федерацием и Президент 2009-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 28-м ышІыгъэ унашьоу N 3510-р зытетэу «Къэралыгьо къулыкъухэмрэ учреждениехэмрэ япащэхэр Урысые Федерацием и Президент иприемнэхэу федеральнэ койхэмрэ административнэ гупчэхэмрэ ащыІэхэм цІыфхэр ащегъэблэгъэгъэнхэм зэрэхэлажьэхэрэм ехьыліагь» зыфиюрэр гьэцэкіэгъэным тегъэпсыхьагьэу Адыгэ Республикэм икъэралыгьо къулыкъухэмрэ учреждениехэмрэ япащэхэм 2015-рэ илъэсым иапэрэ илъэсныкъокІэ Урысые Федерацием и Президент иприемнэу Адыгэ Республикэм щы-Іэм ціыфхэр зэрэщырагьэблэ-

гъэщтхэ графикыр зэхагъэуцуагъ. Къэралыгъо къулыкъухэмрэ организациехэмрэ япащэхэм бэрэскэжъые къэс, мэфэкl мафэхэр хэмытхэу, сыхьатыр 14.30-м щегъэжьагъэу 17.30-м нэс цІыфхэр рагъэблэгъэщтых.

Приемнэм иlофышlэхэм бэрэскэжъые къэс, мэфэкl мафэхэр хэмытхэу, сыхьатыр 10.00-м щегъэжьагъэу 18.00-м нэс цlыфхэр рагъэблэгъэщтых, сыхьатыр 13.00-м щегъэжьагъэу 14.00-м нэс зэпыугъо яlэщт.

Приемнэр зыдэщы Іэр: къ. Мыекъуапэ, ур. Советскэр, 176, Адыгэ Республикэм иаддминистрацие зычІэт унэр, телефоныр (8772) 52-19-00.

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо къулыкъухэмрэ учреждениехэмрэ япащэхэм 2015-рэ илъэсым иапэрэ илъэсныкъокіэ Урысые Федерацием и Президент иприемнэу Адыгэ Республикэм щыіэм ціыфхэр зэрэщырагъэблэгъэщтхэм играфик

Зырагъэблэгъэщтхэ уахътэр — сыхьатыр 14.30-м къыщегъэжьагъэу 17.30-м нэс

Ыльэкъуаці, ыці, ятаці	ІэнатІэу ыІыгъыр	Мазэхэмрэ мафэхэмрэ					
ын жары жары	ізнатізу вівії ввір		II	III	IV	V	VI
Къэзэнэ Борис Хьамзэт ыкъор	Росимуществэм Адыгэ Республикэмкіэ ичіыпіэ гъэіорышіапіэ ипащэ ипшъэрылъхэр егъэцакіэ	14					
Къонэ Азэмат Анзор ыкъор	Хьыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъу Адыгэ Республикэмкіэ и Гъэlорышlaпіэ ипащэ ипшъэрылъхэр егъэцакіэ	21					
Хьакурынэ Галия Абдулл ыпхъур	Федеральнэ казеннэ учреждениеу «Адыгэ Республикэм медикэ-социальнэ экспертизэмкіэ ибюро шъхьаіэ» ипащ	28					
Климов Алексей Михаил ыкъор	Кощын ІофхэмкІэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ РеспубликэмкІэ и Къутамэ ипащ		4				
Пословский Василий Митрофан ыкъор	Адыгэ Республикэм и Прокурор		11				
Глущенко Александр Павел ыкъор	Урысые Федерацием и Следственнэ комитет Адыгэ Республикэмкіэ иследственнэ гъэіорышіапіэ ипащ		18				
Къулэ Аскэрбый Хьаджыбэчыр ыкъор	Урысыем пенсиехэмкlэ и Фонд Адыгэ Республикэмкlэ и Къутамэ ипащ		25				
Шымыгъэхъу Айтэч Мурат ыкъор	Росздравнадзорым Адыгэ Республикэмкіэ и Гъэіорышіапіэ ипащ			4			
ХъокІо Аюб Хьазрэт ыкъор	Федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Росреестрэм Адыгэ РеспубликэмкІэ и Федеральнэ кадастрэ палатэ» ипащ			11			
Ягъые Рэмэзан Азэмат ыкъор	Пщыныжьхэр ягъэхьыгъэнымкіэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ Республикэмкіэ и Гъэlорышlaпіэ ипащэ ипшъэрыльхэр пlaлъэ горэкіэ егъэцакіэ			18			
Кубэщыч Аслъан Къэплъан ыкъор	Монополием пэшlyeкloгъэнымкlэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ Республикэмкlэ и Гъэlорышlaпlэ ипащ			25			
Лафышъ Мухьамэд Адэлджэрые ыкъор	Урысые Федерацием социальнэ страхованиемкІэ и Фонд Адыгэ РеспубликэмкІэ и Къутамэ ипащ				1		
Никифорова Марина Иван ыпхъур	Росреестрэм Адыгэ Республикэмкіэ и Гъэіорышіапіэ ипащ				8		
Речицкий Александр Георгий ыкъор	Адыгэ Республикэм хэгъэгу кіоці Іофхэмкіэ иминистр				15		
Завгородний Сергей Александр ыкъор	Роспотребнадзорым Адыгэ Республикэмкіэ и Гъэіорышіапіэ ипащ				22		
ХьацІыкІу СултІан Мухьадин ыкъор	Урысыем ошіэ-дэмышіэ Іофхэмкіэ и Министерствэ Адыгэ Республикэмкіэ и Гъэіорышіэпіэ шъхьаіэ ипащ				29		
Сихъу Русет Рэщыдэ ыпхъур	Адыгэ Республикэм ІофшІэнымкІэ и Къэралыгъо инспекцие ипащ					6	
Евсеев Виктор Виктор ыкъор	Мыекъопэ гарнизоным идзэ прокурор					13	
Аверин Александр Владимир ыкъор	Адыгэ Республикэм идзэ комиссар					20	
ДышъэкІ Адам Ауес ыкъор	Хэбзэlахьхэмкlэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ Республикэмкlэ и Гъэlорышlaпlэ ипащ					27	
Радченко Александр Александр ыкъор	Урысые Федерацием юстициемкіэ и Министерствэ Адыгэ Республикэмкіэ и Гъэіорышіапіэ ипащ						3
Селезнев Олег Виктор ыкъор	Урысые Федерацием щынэгъончъагъэмкІэ и Федеральнэ къулыкъу Адыгэ РеспубликэмкІэ и ГъэІорышІапІэ ипащ						10
Кориневич Ленина Аркадий ыпхъур	Югнедрэм геологиемрэ лицензированиемрэкІэ и Къутамэу Адыгэ Республикэм щыІэм ипащ						17
Курыжъо Светлан Юрэ ыпхъур	Къэралыгъо статистикэмкіэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ Республикэмкіэ ичіыпіэ къулыкъу ипащ						24

О СУРЭТЫШІЫМ ИЗЕКІО ГЪОГУХЭР

Дюзджэ къалэ нэр пlэпехы

(КъызыкІэльыкІорэр тыгъэгъазэм и 11-м къыдэкІыгъэм ит).

- Мыгъэрэзыгъэм огъулъэ. Къыт, уаер къытфэпщагъ адыгэ хэгъэгум къипщи, — зэпигъэурэп Мусэм.
- Гъэмэфэ ое гъэбэжъум хэны шъузэрэфэмыхъугъэр дэгъу, — сигуапэу пэсэгъодзы-
- Къебгъэлъэгъущт зэкlэ, зыплъыхьакІу мыр къыздэкІуагъэр, — къыфегъэпытэ иныбджэгъу Мустафэ ліышхом, ари Мусэм къыщигъакІэрэ щымыІэу ины.

Машинэ тегъэпсыхьэгъэшхо нэтІэ хъурэе пэхъураем тыригъэтІысхьи титІупщыгъ.

Къегъэлъэгъу зэкІэ адыгэ чылэхэр, — гъусэ къыфишІыжьыгъ.

Чылэ зыбгъу-зыпшІ фэдиз зэпэlус закlэу садищагь. ЫпэкІи бэхэм садэхьагьэу щытыгъэми, сшіогъэшіэгъоныгъэх. Тегъэпсыхьагъэх адыгэ къуаджэхэр, хэпшІыкІэу тырку къуаджэхэм къахэщых яІэпкІэлъэпкlагъэкlи, зэрэщысхэмкІи. Мэфитіум гъэпсэф имы-Ізу сыкъырищэкІыгь Мустафэ «икъущт» сэІофэкІэ — ХьакІэмызыйи, Хьапэпх-хьабли, Дзыбэхьабли зи къыгъэнагъэп. Тижъыхэм зэрающтыгьэм фэдэу, тІыпІэхэу сыкъыгъашхэти, Мусэ кІыхьэм сыкъырищэлІэжьыщтыгъ. Мусэм ылъэкъуацІэр Гугъэжъу, ау зэкІэ «Мусэ кІыхьэкІэ» еджэх, ежьыри есэжьыгъэшъ, арэущтэу зэджэжьы. Тучан ціыкіу иі, дышъэтыжьын Іэльынхэр, пшъэрылъхэр, пшъэхъухэр, нэмык бзылъфыгъэ хьап-щып кІэракІэхэр чІэлъхэу. Дюзджэ къэлэ пчэгу шъыпкъэм ит тучан цІыкІур. Адыгэ лІы чъэпхъыгъэу къычахьэрэм гъунэ иІэп, ахэм зэкІэми щай-кофекІэ апэгьокІы лы ціэрыюр. Адыгэ шъолъырми Мыекъуапи, Налщыки, Щэрджэскъали Мусэр ащызэлъашІэ. АкъылкІи, мылъкукІи узтефэн плъэкІынылІ. «Мусэ кІыхьэ зымышІэрэ адыгэлІ щыІэп» яжэдэкізу бэмэ сарихьыліагь. БатІ-бафышхор гъуау ригъаlоу ыжэ дизэу мэгущы!э, сэмэркъэубзэр ыпэ итэу.

Адыгэхэр зэрэщэяшъощтыгъэхэр къэсэшІэжьы. Нахьыжъхэр ахадэхэчи сарихьылІагъ. язэу зэшъощтхэр амышІэу. Адыгэхэм язакъоп, Къэфкъасием лъэпкъэу исхэм зэкІэми якІас щай куплъыр. Къыблэ къэралхэми а щай лъэпкъыр къадекіокіы, зэпыу ямыіэу ешъох. ЫпэкІи Тыркуем мымакІзу сыщыІагьэти, ящай ешъуакІэ згъэшІэгъожьыгъэп. Уфайуфэмыеми, Іанэм стэчан зэпыфызыкІыгъэу щай куплъыр зэрызыбзэр къытырагъэуцо, мэ ІэшІум узіэпищэу еублэшъ, шъхьэщыкІогъуай, пфэмыхъужьыкІэ уешъощт. Гохьыба пкъынэ-лынэр зыгъэушъэбырэ. гур зыгъэкъэбзэрэ кІэщыгъо зэпытыр. Езэщыгъуай, узІэпещэ зэпыт псауныгьэм емыгоорэ хъопсагьом, джары Тыркуем ис адыгэхэр ащ зэрэтегущы эхэрэр.

— Къеблагъ, тихьакІэ, сырегъэблагъэ стол плІэмыешхом кІэрысхэм къахэтэджыкіызэ, ліы хьамшъэкъ къопціэшхом, — апэрэ мафэу укъызытхэхьагъэм щыкІэдзагьэу хьэкІэ мэфэ шъыпкъэ Тхьэм уешІ.

Ощхыри уауж итэу къытфэпщагъ, ари гъэбэжъу ощх орэхъу, сшынахьыкІэу мо зэндэрыкъэу щытыр ары укъызэрэкІуагъэр къытэзгъэнэсыгъэр, — elo. Купышloу зэхэтэджагьэр сяльэіузэ зэхэзгьэтіысхьа-

Лы Іужъушхо бэрэчэтыр Шагудж Аднанэу къычІэкІыгъ, ышнахьыкІэ псыгъо зандэм Шагудж Кенан ыцІэр, ащи дэгъоу адыгабзэр Іуль. ЩайешъуапІэр тегьэпсыхьагь, тюу зэтет, телевизор шъэджашъэ дэпкъым пылъагъ. ТІысыпІэхэр шъабэх, шыкъухэр къабзэх, стэчан зэпыфызыкІыгьэр зэпымыоу Іанэм къытеуцо, зэпымыоуи аунэкІышъ, елбэтэу къагъэкІэжьы.

Ечэндым дэжь тучаным сыкъыІухьагъэти, жэкІэ тІыргъох зытет лІы шъэбэшхом сыІукІагь, тучаныри щайешъуапІэм къыгот, тучаныр зэриери, щайешъопІэшхор зыер зэришыри, джыри зыш зэриІэри сигъэшІэгъэхагъ. ГъукІэлІхэм зэращыщыри, Раамис зэрицІэри, ышнахьыжъ РэмзикІэ зэреджэхэрэри къыси-Іогьэхагь. ЗэшитІури шІоу адыгабзэм рэгъуазэх, анахьыкІэр анахь бзэмыlуми, цІыф гохь, хьалэл. Анахьыжъэу Рэмзи мэІудымыд зэпыт нахьыкІитІум зэрязакъом фэшІ, къащэныр шэйтан уз къащэхъоу ыІозэ. ХьакІэмзые къуаджэ сыригъэблэгъэхагъ, ау Шагуджхьаблэ палъэу сиюэм ызыныкъо щызгъэкІонышъ, къэнэжьырэ уахътэр ХьакІэмзые схьыжьынэу тхьаматэхэм сялъэІугъагъ. Нэр пІэпызыхырэ чылэхэм уахэдэжьынэу щытыгъэп. Гъунэнчъэу дахэхэба къалэу Дюзджэ кІэлъырыс адыгэ чылэхэр.

ЩайешъопІэ унэм ищагушхо зэфэдэкІэ чъыг хьалэмэтхэр дэтых. ЗэкІэми анахь иныр бзыфы, ар чыжьэу ашъхьарэщы, ычІэгъ бэ чІэпхъагъэр, шхончыпи, чэрэзи, къыпціи, мыІэрыси, ау сымышІэу бэ ахэтыр. Ахэм яшІуагъэ емызэщхэу къысфајуатэ. Апкъыхэри атхьапэхэри къапыкІэхэрэм зэкІэ зэдиштэхэу, куплъ чапціэх, пхъэгульым ехьыщырхэр къахэщых, Тыркуем къихъухьагъэхэм зэкІэ яшІуагъэхэр къапчъых. Техьагъу узхэм зэря-Іэзэгъухэр, шъхьэузым, гуузым яшІуагъэ зэрекІырэр яшъыпкъэу къызгурагъаю. Лы тегъэпсыхьэгъэ нэгуфышхо горэ а щагушхоу тыздэсым къыдэхьагь. АдыгэлІхэу щысхэм къызІуап-

— Мо лІышхор курдж, абзэ ошізу оюшь, дэгущыі, къыюрэр къытэІожь.

Сыфэчэфэу сеупчІыгь:

– Укурджа?

Нэбэ-набэу къысэплъыгъ. Исымыгъэкъоу ятІонэрэеу се-

- Сыкурдж, епшІэн щыІэмэ, сыда узэригъапэрэри, — къысэдысыгь гушыІэкІэ.
- Убзэ утеукІытыхьажьа, сыда узкІэгубжырэр, — ыуж сикІырэп.
- Мы къэралым исыр зэкІэ быслъымэн, тыркубзэкІэ угущы-Іэн фае, — ыгу жаозэ къысфедзы.
- Сэ курджхэр сикlасэх, абзи дахэ, уянэ ыбзэ зэмыпэсыжьэу піэкіахьэрэр olo, сэри сыпэлъэшыжьыгъ.
- УиІоф къысхэльэп, сауж икІ, усизэгъэфэнэп, — лІы фыжьышхом ышъо зэок ыгъэу щайешъоными фэмыежьэу гуІэзэ ыгъэзэжьыгъ.

Бащэ темышІагьэу лІы од пэкІыхьэ ціыкіу пэкіэ шіуціабзэ тетэу, Іэпс-лъэпс зэкіужьэу, ыцэ фыжьышхохэр къыІупсхэу къыдэхьагъ, «сэлам алейкумыр» ыпэ итэу.

- Мыри курдж, дэгущыІ, – ГъукІэлІхэм ящайешъуапІэ дэсхэр рэхьатыхэрэп.
- Укурджа, ащи сеупчІы. — Сыкурдж гупс, — хэпшІыкІэу лІы цІыкІум ичэф фэдиз хэхъуагъ. Сэри сигъэгушІуагъ. Тыркуем бзэу сшІэрэр щызэхэсхынэу зэрэхъугьэр сигопагь. Іаплі къысищэкіыгь, иныдэлъфыбзэ ыгъэбзэрабзэу къы-Іотэкъу, къызгурымы Іорэр нахьыбэми, сыфэраз.

Тыркуем курджыр бэу зэрисыр, илъэпкъыкІэ Батум зэрэщыщыр къысфијотагъ. Ыужыми бэрэ сыlукlэу хъугъэ, япон мотоциклэ иным тесэу ыпэрэ щэрыхъым зыригъэІэтэу сапашъхьэ къиуцощтыгъ бэрэчэт

ГъукІэліхэм ящайешъуапіэхэр Шагуджхьэблэ гузэгум итых, ащ ыпшъаюкіэ, бэкіэ нахь иныжьэу тюу зэтетэу щыт, ащ сычІэхьанэу хъугъэп. Къушъхьэ чэпэ шъыпкъэм къоджэ пчэгушхом зыщеушъомбгъу. Мыр цыф копіэ шъыпкъ, копІэнба, мэщыт шъэджашъэу минэрэ фыжь пэпцІэшхуитІоу зышъхьапэ лъэгъугъуаехэр зытетыр ит. Адыгэхэм ашІыгьэ мэщытыжъэу чІыгусысыным ыгъэфыкъуагъэри чыжьэп, ащ зи часть часть часть часть часть эхэшть. Азэнаджэм ымакъэ кІыригьэщэу къэджагъ, щэяшъохэр мытхъытхъыхэу, хэушъыкІхэу янэмазщыгъхэр агъазэхэзэ зэдежьагъэх. ЩайешъопІэ унэри щагушхори къэунэкІыгьэх, быслъымэнхэр мэщытышхом екlугъэх.

Псы шъхьалыр

Шагуджхьаблэ къэзгьэдэхэрэ псыхъо къэргъо цІыкІур уцуи пшъи имыlэу мэчъэ зэпыт. Лъэмыджэу тельыри бэ, ахэм ахэтых инхэри цІыкІухэри. Лъэмы--енишам идехфы мехохшыжд хэри арэкlых, цlыкlухэмкlэ хьайуанхэри лъэсхэри зэпырэкІых. КъызещхыкІэ джынэуз мэхъушъ, чъэкlай, мыжъошхоу хэлъхэр къыухьэщтыгъэхэмэ, джы зэпырегъазэхэшъ, егъэукІорэих. ЕтІэпсэу, шІоркъэу мэфэ заулэм щэты.

Инэпкъхэр тешъохэп, ау зэндэшхохэп ыкІи цІырамыбжъыр, тхьэркъожъышхо шъабэхэр, умышІэрэмэ узыгъэделэщтэу исурэткІэ тхьэркъожъым хэгъэкІокІэгьошІоу, унэсымэ узэхэзыстыхьащт батыркъан уц кІочІэшхор бэу къышэкІы. Ахэр пцел чъыгхэм къахэщых, шъхьафэуи зэхэпхъагъэхэуи щытых. ЗгъэшІэгъуагъэм щыщ зэрэкІыкІаехэр, къуладжэм дэтыр зэкІэ ины, чъыги, уци шхъонт абзэх.

Шагудж Кенанэу бэрэ гущы-Іэгъу къысфэхъурэм иадыгабзэ къабзэ, адыгэм ихъишъэ хешІыкІы. Ащ изакъоп, бэ ащ фэдэу сызјукјагъэр, хэкум исхэм а ІофымкІэ ашъхьадафы, хэкум нахь пэчыжьэхэ къэс къырыкІуагъэм нахь егъэгумэкІыхэшъ, яшІэжь нахь чан, ягулъыти ціыкіоп, уагъэдэіон алъэкІы.

Нэбгырэ куп, ежь фэдэ закІэхэу хэшыпыкІыгъэхэу гъусэ къышІыхи Кенан къысфэкІуагъ. Зэшющыгьэ закіэх, кіэлэ тегьэпсыхьагьэх, зэхэубышъагьэхэри ахэтых, ахэр бэнакІох, а Іофым феджагъэх, кІэлэегъаджэхэри ахэтых. ЛъэІу закъу къысфыря-Іагъэр — сагъэшхэщт, сахьэкІэщт. СыкъэгуІи, уахътэ зэрэхэсымыгъотэщтыр ясІуагъ.

— Хьау, — ишъыпкъ Кенан, — уигъашІэм умышхыгъэ одгъэшхыщт, псы шъхьалкІэ хьаджыгъэ піэстэ шіыгъэм адыгэ шхынхэр игъусэштых. ПшэрыхьакІохэр синыбджэгъухэр арых, мыхэм ащыщ зыми къыщагъэп, пщэрыхьэкІошхох.

Ышнахьыжъ Аднанышхор

— Ежьыри къыщагъэп, еушъэфы, шъхьалым щэхъурэ Іоф иІэп, ар ишъуз, икІал ыкІи. Ар имыІагьэмэ, джынэс унагьо иІэщтыгь, игъусэхэри ежь фэдэ ехьыжьагъэ горэх, зыр спортсмен, адрэр сатыуші, зэкіэми етІупщыгьэу яІоф зэрафэ, къащэнэу фифэхэрэп. — Нахьыжъыр ягыи шъхьае, къырадзахэрэп, мэшхыпцыхэшъ зэхэтых.

Джац нэмазым ыуж бэ къимынэу Кенан ишъхьал сы-

Шъхьалыр дэгъоу мэхьаджэ

Псы къэбзэ цІыкІум ымакъэ къысэјугъ, јушъашъэзэ мэзахэм щэчъэ. Унэ фыжь мыиныщэр фыжьыбзэу чэщым къыхэплъы, ар шъхьалыр ары. Кенан унэм сырищагь, мыжъошхуитю зэтегьэуагьэхэр къысегъэлъэгъух, ахэр ежьэшъо чіапціэх, яшъомбгъуагъэкіэ метрэ тіурытіу фэдиз къарыкІыщт, ялъэгагъэкІэ сантиметрэ 35 — 40 фэдиз хъущтых. Ахэм коци, натрыфи, щыбжьыйи узфаер къахьаджы. Коцыри натрыфыри ахьаджыным ыпэкІэ дэгьоу агьэгьу. Унэ фыжьыр бэу зэтеутыгь. Піэстэшіыпіэри, лыр зыщагъэжъэщтыри шъхьафых, щыпсыпхъэри шъхьафы, зэкІэми зэфэшъхьафэу чІыпІэ гъэнэфагъэ яІ. ЧъыяпІэри, гъэпсэфыпІэри хэтых.

Щагум Іэнэ ІукІыхьэхэр лъэкъуипліхэу дэтых, пхъэнтіэкіу лъхъэнчэ ціыкіухэр акіэрытых. ЗэкІэри бзыф чъыгышхоу зышъхьапэ ошъо мэзахэм егъэкъугъэм ычlэгъ чlэт. Щагур зэпэнэфыжьы. Къулэджэ ныбэм

псымэ ІэшІур зэпымыоу къыдехы. ГуІэтыпІэ чІыпІэ тегъэпсыхьагъ сыкъыздашагъэр. КІым-сым, макъи-лъакъи къэ-Іурэп. СицІыкІугъор Пщыщэ Іушъо зэрэщыкІуагъэр сыгу къэкІыжьыгъ, ащ ипчыхьэ хьаиденимышедек невым мехтемел къызэхэсшІагъ.

Шагудж Кенан рэхьатэу узІэпищэу къеІуатэ ипщэрыхьапІи ипсышъхьали якъэбархэр, илыгъэжъакіи, икіэнкіэ щылбыр гъэжъакІи ыгъатхъэу къатегущыІэ, зыгъэтхъапэрэр ипІэстэ фыжь къызэригъэпІонкІырэмрэ зэрипшэжьырэ шІыкІэмрэ. Зэтефыгъэхэу ахэр зыгъэцэкІэхэрэ кІэлэшхохэр зэготэу щытых мышъэ Іэсэ папкІэхэу, загъорэ мэщхыпцыхышъ. Іэнэ Іукіыхьэхэр зэпагъэуцуагъэх, ау шхыныр джыри къатехьагъэп, Мусэ кІыхьэм ежэх. Ащ Іофыр Дюзджэ къалэ къыщиухынышъ, къэкІон фай. Окъэц Хыыкмэт къагъэсыгъ, Шагуджхьаблэ ипщынэуакІэкІэ шыцерыІор. Адыгэ пшынэ цІыкіур зэкіэупкіагъэу ыіыгъ. Макъэ зэребгъэю Іэпэ пшыккутІум арычъэнэу хьазыр, ау зещыІэ. ПэкІэ шхъонтІэ упхъуагъэр къекloy къытещы, зэпымыоу тутыныр зыІуегъэпщы, зэрэгумэкІырэр къызхимыгъэщы шІоигъоу. Купыр къикъугъэми, шхэнэу рагъэкІурэп. Мусэ кІыхьэ пэплъэх.

- Зызгъэгусэрэм иІахь ашхыжьы, шъухаІ шъумыгьэучъы-Іыжьэу, ахэми ашхын икъун щыІ, — Іизын къеты анахьыжъым.

АІапэхэр къэбзэ-лъабзэу зытхьакІыгъэхэм піастэр щыпсым зэрэхагъапкІэрэм гъобэкъое ліыжъхэм яшхакізу сык алэзэ слъэгъущтыгъэр сыгу къыгъэкІыжьыгъ. Адыгэу тыдэ щыІэри зэрэзэтемыкІырэри нафэ къысфашІыгъ. Кенан піэстэ Іулъхьэр ыіэмычіэ щепІытІы, ащ ыуж ычыи регъэхы, сшІогъэшІэгъонэу сеплъы зэхъум, гу къылъитагъ:

— Сянэ джары сызэригъэсагъэр, сицІыкІугъом щегъэжьагъ а шхакІэр, — сегъэрэхьаты бысым хьалэлым.

Тышхэгъахэу Мусэ кlыхьэм гъусэ иІэу къэсыгъэх, ау шхагъэхэп ыкІи гъогу зэрэтетхэр къаlуагъ. Фэшъхьаф чылэ горэм хьадагьэм зэрежьагьэхэр. Хьадэгъэ Іофыр зызэхехым, Окъэц Хьыкмэт пщынэ еоныри къыригъэкІугъэп.

КІэнкІэ щылбырым хэлъын фаехэм, къундысыум, бахъсымэм, фэшъхьаф шхын кІэщыгьохэм якъэбар бысымым къымыухызэ нэфшъэгъо атакъэхэр къызэюхэм, тызэбгырыкныжьыгъ. Сэри сихьакІэщ чыжьэпти, лъэсэу сащэжьыгь. Гъогум тытетыфэ Кенан ятэжъ къызэришІэжьырэри, тэтэжъ Іушым къызэрэфијуатэщтыгъэри, псыхъоу къызіукіыжьыгъэхэм Псыныпс зэриціагъэри, ятэжъ піашъэу Хьасанэр а псыхьо Іушъом къы-ІукІыжьи Тыркуем къызэрихьажьыгьэр, зэрэабдзахэр къысфијотагъ. Лъэшэуи къысэлъэјугъ Псыныпсым икъэбар зэзгъэшІэнэу. Ау джы къызнэсыгъэм зэхэсфын слъэкІырэп ащ фэдэ псыхъо Абдзахэм итыгъэу, зэгоуты Шагудж Кенан Псыныпсым икъэбар шъыпкъэр зэхи-

КЪАТ Теуцожь. (Джыри къыкІэлъыкІощт).

О ЗЭКЪОШНЫГЪЭМ ИГЪОГУХЭМКІЭ

ЩысэшІум узэхещэ Къэндзалхэм я Дунэе зэхахьэу Казань щыкІуагъэм

2014-рэ ильэсым гьэцэкІэкІо купым Іофэу ышІагьэр щызэфахьысыжьыгь, 2015-рэ ильэсымкІэ мурадэу яІэхэм атегущыІагьэх. Адыгэ Республикэм щыпсэурэ къэндзалхэм якультурнэ обществэу «Дуслыкым» иліыкіохэр льэпкь зэіукіэм хэлэжьагъэх.

Миннихановыр, къэндзалхэм я Дунэе конгресс игъэцэкlэкlо куп итхьаматэу Р. Закировыр, нэмыкІхэр тиреспубликэ илІыкІохэм къаlукlагъэх. «Дуслыкым» ипащэу Алям Ильясовыр, бизнесым пылъэу Алим Ильясовыр Казань зэкІохэм, бзэм изэгъэшІэн, экономикэм изыкъегъэІэтын, фэшъхьафхэм атегущыІагъэх.

Адыгеим и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан ишІуфэс тхылъэу зэхэхьэшхом фигъэхьыгъэр А. Ильясовым аритыжьыгь. Адыгеим ис къэндзалхэм ящы акіэ къафиІотагъ. Тиреспубликэ и

Татарстан ипрезидентэу Р. Премьер-министрэу КъумпІыл Мурат «Дуслыкым» ІэпыІэгъу фэхъуи, бзэм изэгъэшІэнкІэ ящыкІэгьэ тхылъхэр ащэфыгьэх, къэндзалхэм яансамблэу тиреспубликэ щызэхащагъэм хэтхэм ящыкІэгъэ шъуашэхэр арагъэдыгъэх. Зэхэщэн ІофыгъомкІэ Премьерминистрэм ишІуагъэ арегъэкІы.

ГущыІэр зэІукІэшхом къызыщысатым, Адыгэ Республикэм икъэралыгьо гъэпсыкІэ зэригьэпытэрэр, мамырэу тызэрэпсэурэр къафэсіотагъ, — ею Алям Ильясовым. — Гъэзетхэу «Адыгэ макъэмрэ» «Советскэ Адыгеимрэ» «Дуслыкым» ехьылІагьэу къыхаутыгъэхэр зэlукlэшхом щязгъэлъэгъугъэх. Лъэпкъхэр зэгурыюхэу зэдыщыгэнхэмкгэ Адыгеир щысэ зытырахырэмэ зэращыщыр лъэшэу сигопагъ.

Бизнесым пыльхэу Татарстан исхэм, къэндзалхэу хэгъэгум щыпсэурэмэ Адыгеим иліыкіохэр гущыІэгъу афэхъугъэх. Іофхэр зэрэлъыкІуатэхэрэм тыльыплъэщт. Адыгэ шъуашэм, адыгэ быракъым ямафэхэр тиреспубликэ щагъэмэфэкІыхэу зэрэфежьагъэхэм Іэкіыб хэгъэгумэ къарыкіыгъэ къэндзалхэр къыкІэупчІагъэх, еІмехнеажелед миажеіш ампеал ащ фэдэ Іофыгъохэм ямэхьанэ зыкъызэриІэтырэр хагъэунэфы-

Сурэтым итхэр: Рустам Миннихановымрэ Алям Ильясовым-

🔷 КУЛЬТУРЭМ И ИЛЪЭСРЭ МУЗЕИМРЭ

ЩыІэныгъэм диштэрэр

ашІогъэшІэгъон

УикІэлэцІыкІугьом пльэгьурэр, зэхэпхырэр гум нахышоу къенэжый. Адыгэ Республикэм и Льэпкь музей июфышіэхэм ар къндалънтэзэ, кІэлэцІнкІухэр зэІукІэгъухэм къарагъэблагъэх. ЩыІэныгъэм къыпкъырык в къэбарэу къа в цыфым игъэсэн рапхы.

— Дунаим зэхъокІыныгъэу щыхъурэмэ еджакІохэр ащытэгъэгъуазэх, — ею Лъэпкъ музеим къэгъэлъэгъонхэмкІэ иотдел ипащэу Надежда Бурмистровам. - ШІэжь яІэным фэшІ тарихъым къыщыублагъэу гъэсэныгъэм, искусствэм, нэмыкіхэм татегущыіэ.

Сэкъатныгъэ зиІэ кІэлэцІыкІухэмрэ ныбжьыкІэхэмрэ джырэблагъэ Лъэпкъ музеим къызэкІохэм, арагьэльэгьугьэр макІэп. ИлъэсыкІэу къихьащтым фэгъэхьыгъэ джэгукІэхэр афызэхащагьэх, орэдхэр къаlуагъэх, адыгэ къашъохэр къашІыгъэх. Нешэ Нэфсэтрэ Лаура Халаджанрэ адыгэ шъуашэхэр ащыгъэу пчэгум къихьэхи, жьыр акІэтэу къэшъуагъэх, кіэлэціыкіухэри къадэуджыгъэх.

«ТекІоныгъэм иІаш», «Псэушъхьэ гъэшІэгьонхэр», «Тилъэныкъо

гупсэ ибзыухэр», «Музыкальнэ Іэмэ-псымэхэр», «Шіэныгьэм уфэзыщэрэр» зыфиюрэ къэгъэлъэгъонхэр кІэлэеджакІохэм афызэхащагъэх. Хэгъэгу зэошхом илъэхъан фашист техакІохэм язэхэкъутэн Адыгеим щыщхэр зэрэхэлэжьагъэхэм, Іашэу заом щагъэфедэщтыгъэр зыфэдагъэм ныбжьыкІэхэр къакІэупчІагъэх.

Тыкъэзыуцухьэрэ дунаим икъэухъумэн, бзыухэм япсэукІэ, орэд къэзыІорэ бзыум ымакъэ зэригъэ орыш ожъ Фатимэ гъэшІэгьонэу къатегущыІагь. ЗэлъашІэрэ археологэу Тэу Аслъан кІэлэегъаджэхэр, журналистхэр елъэІухи, лъэпкъ шіэжь къэбархэм иеплъыкіэхэр къариіоліагьэх. Адыгэхэр дунаим тет лъэпкъхэм ябгъапшэмэ, анахьыжъхэм зэращыщыр щысэхэмкІэ къыгъэлъэгъуагъ.

Лъэпкъ музеим шІэныгъэмкІэ иІофышІэхэу ШъэоцІыкІу Фатимэрэ Сихьаджэкъо Иринэрэ музыкальнэ Іэмэ-псымэхэр къагъэлъэгъуагъэх, зэрагъэфедэхэрэ шІыкІэхэр зэрагъэпшагъэх. «Арфа» зыфаlорэр кlэлэцlыкlухэм ашІэ, щыІэныгъэм щагъэфедэуи къыхэкІы. Адыгэ музыкальнэ Іэмэ-псымэхэм къакІэупчІагьэр макІэп. ПхъэкІычым икъэбар И. Сихьаджэкъом къыІотагъ, шыкІэпщынэри аригъэлъэгъугъ. Бзэпсхэм мэкъамэу къапыlукlырэм цІыфхэр зэрэзэфищэхэрэм, хьакІэщым ар зэрэщагъэфедэрэм Ф. Шъэоціыкіур къытегущыіэзэ, кІэлэцІыкІухэм шыкІэпшынэр «къагъэгущыІэ» ашІоигьоу бзэпсхэм шъабэу атеlэбагъэх, орэдышъохэр агъэжъынчыхэу фежьагьэх.

– Мыщ фэдэ зэlукlэгъухэм кІэлэцІыкІухэм ящыІэныгъэ нахь гъэшІэгъон ашІы, — зэдэгущы-Іэгъур лъагъэкІуатэ ШъэоцІыкІу Фатимэрэ Сихьаджэкъо Иринэрэ. — Адыгеим ис лъэпкъхэм язэпхыныгъэхэр пытэнхэмкІэ уахътэм диштэрэ къэгъэлъэгъонхэр нахьыбэрэ зэхэтщэщтых.

Культурэм и Илъэс Лъэпкъ музеим итарихъ шјукјэ къыхэнэжьыщт. Іофшіэнэу ригьэжьагьэр лъигъэкІуатэзэ, ТекІоныгъэм ия 70-рэ илъэс фэгъэхьыгъэ зэlyкІэгъухэм зафегъэхьазыры. Джэгуалъэхэр зыщащэрэ тучанэу «Бегемотикым» иІофышІэхэу Татьяна ыкІи Александр Вервайнхэм Лъэпкъ музеим къэкlогъэ кіэлэеджакіохэм шіухьафтынхэр къафашІыгъэх.

ТИКОНЦЕРТХЭР

Къэбэртэе-Бэлъкъарым икъэшъокіо ансамблэ ціэрыіоу «Кабардинкэр» илъэс 80 зэрэхъурэм фэгъэхьыгъэ концертхэр Къыблэм, Темыр Кавказым къащитыщтых. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо орэдыіо-къэшъокіо ансамблэу «Ислъамыер» «Кабардинкэм» игъусэу пчыхьэзэхахьэхэм ахэлэжьэщт.

Ø

«Ислъамы

T

Q

— Къош республикэм и Къэралыгъо академическэ къэшъокІо ансамблэу «Кабардинкэм» бэшІагъэу ныбджэгъуныгъэ дытиІ, къытиlуагъ «Ислъамыем» ихудожественнэ пащэу, Урысыем инароднэ артистэу, композиторэу Нэхэе Аслъан. — Лъэпкъ искусствэм зыкъызэри-Іэтырэр культурэм и Илъэс къыщылъэгъуагъ. Зэлъэпкъэгъухэр зэфэзыщэрэ Іофтхьабзэмэ тахэлажьэзэ, нэмыкІ лъэпкъхэм нахьышІоу тызэрашІэщтым тыпыль.

Тыгъэгъазэм и 15-м Владикавказ, и 16-м Налщык, и 17-м Щэрджэскъалэ «Кабардинкэмрэ» «Ислъамыемрэ» зэгъусэхэу концертхэр къащатыщтых. Краснодар ыкІи Мыекъуапэ зэхахьэхэр 2015-рэ ильэсым ашыкІоштых.

НэкІубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ еІммехеалинихпес ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыІэр: 385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79,

редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44.

редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэльы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

OAO-y «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> ЗэкІэмкІи пчъагъэр 4046 Индексхэр 52161 52162 Зак. 3271

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр кьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

> Редактор шъхьаІэр Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр

> МэщлІэкъо Саид

ПшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр НэпшІэкъуй **3ayp**